

SOCIOTOPKARTERING I VISBY

INNEHÅLL

Sammanfattning	3
Inledning	4
FAVORITPLATSER	9
Visbybornas favoritplatser	10
FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG	22
Visbybornas förbättringsförslag	23
SOCIOTOPKARTERING	32
Kartläggning och namnsättning av friytor	33
De sociala värdena	34
Mångfald av sociala värden	37
Promenadstråk	38
NÄRHET TILL SOCIALA VÄRDEN	39
Avstånd till grönområde	40
Avstånd till lekmöjlighet	41
Avstånd till lekplats	42
Avstånd till lugn och ro	43
Avstånd till sport och träning	44

TILLGÅNG TILL GRÖNOMRÅDEN	45
Grönområden i tätorter	46
Andel grönyta	47
Befolkningstäthet	48
Grönyta per person	49
Jämförelse mellan Gotlands tätorter	50
Upplevd tillgång och nöjdhet	51
REGISTER	52
Kartregister	53

MEDVERKANDE

REGION GOTLAND

Projektledare: Jenny Sandberg

Expertvärdering, Region Gotland: Jenny Sandberg, Evelina Lindgren, Johanna Snöbohm, Pernilla Johansson, Malena Bendelin, Cora Juniwik, Per Wallstedt, Olov Nordvall

www.gotland.se

SPACESCAPE

Projektansvarig: Ida Wezelius

Klara Bäckström

www.spacescape.se

SAMMANFATTNING

Sociotopkarteringen av Gotlands tätorter syftar till att kartlägga de offentliga friytorna med avseende på funktion, sociala värden och tillgänglighet. Med ”offentlig friyta” menas mark som är obebyggd och tillgänglig för allmänheten, till exempel natur, parker, lekparker och torg. I Visby, Roma, Fårösund och Lärbro har det inte genomförts några sociotopkarteringar tidigare. I Klintehamn, Hemse, Katthammarsvik, Burgsvik och Slite finns sociotopkarteringar sedan tidigare. Dessa har kompletterats och uppdaterats.

Det omfattande arbetet med att kartlägga de offentliga friytorna i Visby har innefattat en brukarvärdering (webbdialog och fokusgruppsintervjuer) och en expertvärdering (områdesavgränsning, observationer, identifiering av sociala värden och namnsättning).

WEBBDIALOGEN

Med webbenkäten ”Bästa platsen i Visby” (<https://www.placetoplan.se/visby>) fick allmänheten under juni–september 2020 möjligheten att markera en favoritplats och beskriva dess kvaliteter. I webbenkäten fanns också möjligheten att utveckla beskrivningen och föreslå förbättringsåtgärder.

Av de svarande i Visby lämnades totalt 453 platsmarkeringar, varav 280 var favoritplatser och 172 var förbättringsförslag.

Könsfördelningen bland de svarande var ojämn, med

64 procent kvinnor och 35 procent män. 1 procent har angett ”annan”.

I Visby inkom svar från alla åldersgrupper. Dock var andelen svarande i den yngsta och den äldsta åldersgruppen mycket liten. Den största andelen platsmarkeringar lämnades av svarande i åldersgruppen 30–39 år (37 procent), följt av 40–49 år (28 procent).

Flest platsmarkeringar lämnades av boende, följt av besökare och arbetande.

FAVORITPLATSER

Favoritplatserna beskrevs i högst utsträckning med kvaliteterna promenad och naturupplevelse. Även lugn och ro, lek, picknick, sport och träning och utsikt användes för att beskriva befintliga kvaliteter.

De platser som fick flesta favoritmarkeringar var Södra hållarna, Kasper Höjers park, Galgberget, Lågan och Ravinstigen, Tallunden samt Krokska dungen.

FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG

De förbättringsåtgärder som de svarande ville se rörde främst kvaliteterna sport och träning och promenad. Även mötesplats, naturupplevelse och lek användes för att beskriva önskade förbättringar.

TILLGÅNG TILL GRÖNOMRÅDEN

Sociotopkarteringen utgår från brukarvärderingen och syftar till att hitta ytor med höga sociala värden. Den utgör därför ingen fullständig kartläggning av grönstrukturen och jämförelser mellan tätorter kan därför bli missvisande. Tillgången till grönområden analyseras därför bättre med hjälp av den kartläggningen av grönstrukturen i landets tätorter som SCB har gjort. Denna kartläggning redovisar samtliga grönområden som uppgår till minst 0,5 hektar och som är allmänt tillgängliga.

- Andelen grönyta är under 15 procent i centrala Visby, Bingeby och Gråbo.
- Rymligheten uppgår till klart över 9 kvadratmeter grönyta per boende i samtliga delar av Visby. Lägst är rymligheten i centrala Visby, Bingeby och Gråbo.

En klar majoritet (91 procent) av de svarande i Visby upplever en god tillgång på grönområden. Endast 4 procent av de svarande instämmer inte i detta påstående.

78 procent av de svarande är nöjda med parkerna och grönområdena, medan 26 procent inte är det.

Man kan tolka dessa svar som att tillgången på grönområden i Visby är god, men att det kan finnas ett behov av att utveckla grönområdena ytterligare för att göra dem mer attraktiva.

INLEDNING

BAKGRUND

Sociotopkartering som verktyg har använts sedan 2010 i några av Gotlands mindre tätorter som planeringsunderlag till fördjupade översiktsplaner. Inför revideringen av översiktsplanen, samt arbetet med en grönstrategi och en grönplan behövs sociotopkarteringar av övriga tätorter.

Region Gotland har därför gett Spacescape i uppdrag att genomföra sociotopkarteringar av Visby, Roma, Fårösund och Lärbro då det i dessa tätorter inte har genomförts några sociotopkarteringar tidigare. I Klintehamn, Hemse, Katthammarsvik, Burgsvik och Slite finns sociotopkarteringar sedan tidigare. Dessa har kompletterats och uppdaterats.

Sociotopkarteringen av Gotlands tätorter syftar till att kartlägga de offentliga friytorna med avseende på funktion, sociala värden och tillgänglighet.

AVGRÄNSNING

Sociotopkarteringen görs i Visbys tätbebyggda områden med 1 km omland. I den webbdialog som genomfördes gick det endast att lämna synpunkter inom detta område. Avgränsningen är gjord utifrån den fördjupade översiktsplanen *Hela Visby* som antogs av kommunfullmäktige 2009-12-14. De områden som ingår i karteringen är Visby, Norra Visby, Själsö, Vibble, Västerhejde och Högklint.

Tätbebyggda områden i Visby med 1 km omland

METOD

Genom att använda sociotopkarteringsmetodiken, utvecklad av Stockholms stad, har friytor i Visby kartlagts och klassificerats. Sociotopkartan som metod finns bland annat beskriven i Sociotophandboken (SBK 2003:2) samt i den vetenskapligt publicerade artikeln *Sociotope mapping: Exploring public open space and its multiple use values in urban and landscape planning practice* (Nordisk Arkitekturforskning, Ståhle, 2006).

Centralt i sociotopkartemetoden är att inhämta kunskaper från både brukare och experter. Med brukarvärderingen tillförs en lokal förankring och ökad kunskap om platsernas användning. Brukarvärderingen består av en webbdialog och fokusgruppsintervjuer. I expertvärderingen kartläggs sociotopytor med hjälp av resultaten från brukarvärderingen, kompletterat med platsobservationer och studier av kartmaterial. Experterna utgörs i detta fall av personer på Spacescape samt Region Gotland.

I sociotopkartan summeras resultaten från brukarvärderingen och expertvärderingen i en digital kartläggning där brukarvärderingen och expertvärderingen kompletterar varandra. Här kan expertvärderingen ses som en kvalitetssäkring i bedömningen av rimligheten i brukarnas värdering av olika platser. De värderingar som överensstämmer i brukar- och expertvärderingen används direkt i sociotopkartan. Där det uppstår skilda värderingar görs en andra expertvärdering och reflektion kring om de sociala värdena är rimliga. Det är viktigt att lokal kunskap som tidigare varit okänd av experten eller kommunen får ge avtryck i sociotopkartan.

Bästa platsen i Visby

Webbdialogen är en viktig del av brukarvärderingen. Kartan visar samtliga platsmarkeringar som inkom.

WEBBDIALOG

Med webbenkäten "Bästa platsen i Visby" (<https://www.placetoplan.se/visby>) fick Visbyborna under juni–september 2020 möjligheten att markera en favoritplats och beskriva dess kvaliteter. För att underlätta en systematisk kunskapsinhämtning användes 11 kategorier av vanligt förekommande sociala värden (se sidan 34). I webbenkäten fanns också möjligheten att utveckla beskrivningen och föreslå förbättringsåtgärder. Enkäten resulterade i 453 platsmarkeringar, i många fall med utförliga beskrivningar och förbättringsförslag. Skolor och förskolor i området kontaktades och personal uppmanades att lämna svar om var de vistas med barnen.

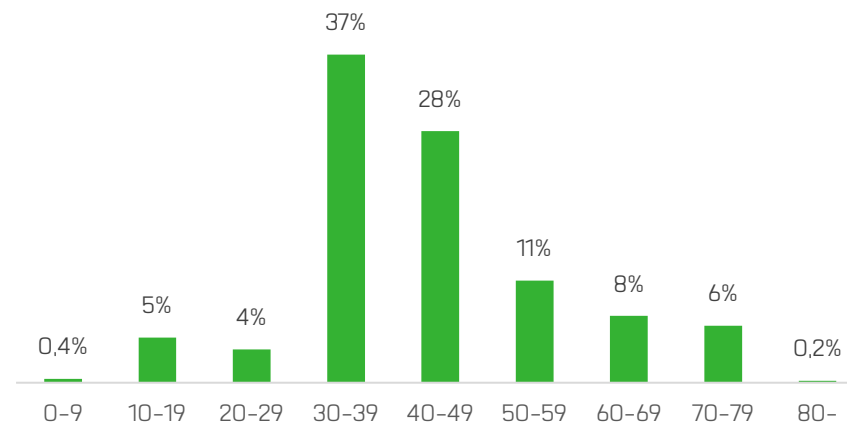
VILKA SVARADE?

Av de svarande i Visby lämnades totalt 453 platsmarkeringar, varav 280 var favoritplatser och 172 var förbättringsförslag.

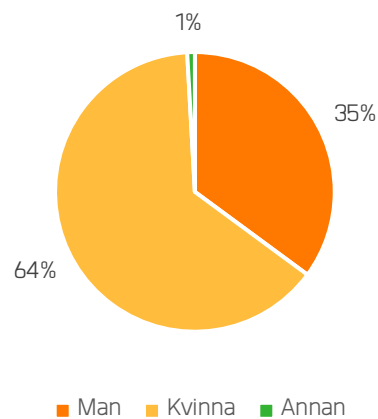
Könsfördelningen bland de svarande var ojämn, med 64 procent kvinnor och 35 procent män. 1 procent har angett "annan".

I Visby inkom svar från alla åldersgrupper. Dock var andelen svarande i den yngsta och den äldsta åldersgruppen mycket liten. Den största andelen platsmarkeringar lämnades av svarande i åldersgruppen 30–39 år (37 procent), följt av 40–49 år (28 procent).

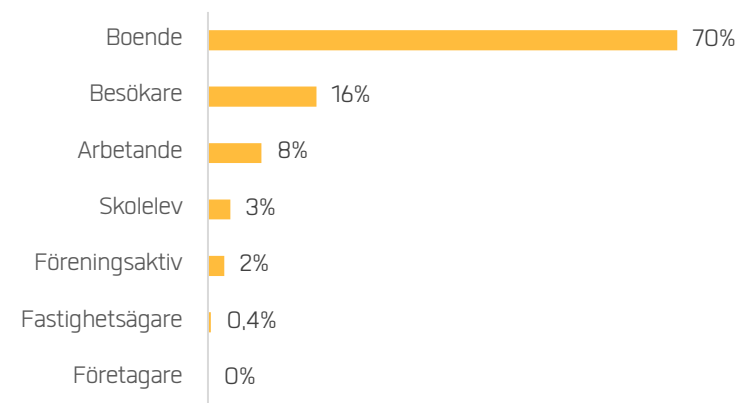
Flest platsmarkeringar lämnades av boende, följt av besökare och arbetande.

Ålder hos de som svarade

Kön hos de som svarade

Grupp hos de som svarade

FOKUSGRUPPER

Som ett komplement till webbenkäten genomfördes fokusgruppsintervjuer, där deltagarna valdes ut för att få en så bred geografisk och demografisk spridning som möjligt. Inbjudan skickades till flertalet föreningar och det fanns möjlighet att anmäla sitt intresse att delta i fokusgrupp via hemsidan.

Utöver att deltagarna fick möjlighet att svara på webbenkäten individuellt hade de möjlighet att i grupp beskriva kvaliteter och behov av förbättringsåtgärder. På grund av rådande omständigheter med covid-19-pandemin hölls fokusgrupperna digitalt. I Visby genomfördes två fokusgrupper.

FOKUSGRUPP MED FÖRENINGAR

Den 1 september 2020 genomfördes en fokusgruppsintervju med representanter från föreningslivet i Visby, bland annat Visby scoutkår, Visborgs OK, Röda Korset, Visby Stadsmission och Funkisam.

FOKUSGRUPP MED UNGDOMAR

Den 3 september 2020 genomfördes en fokusgruppsintervju med fem ungdomar i åldern 12–15 år från ungdomsgården Citygården.

DIALOG VISBY INRE HAMN

2019 genomförde Region Gotland en dialog inför utvecklingen av inre hamnen i Visby, i form av en webbenkät, fokusgruppsintervjuer och platsintervjuer. Totalt inkom 380 synpunkter i webbenkäten. Sex fokusgrupper och 50 platsintervjuer genomfördes. Resultaten från denna dialog inkluderas i sociotopkarteringen.

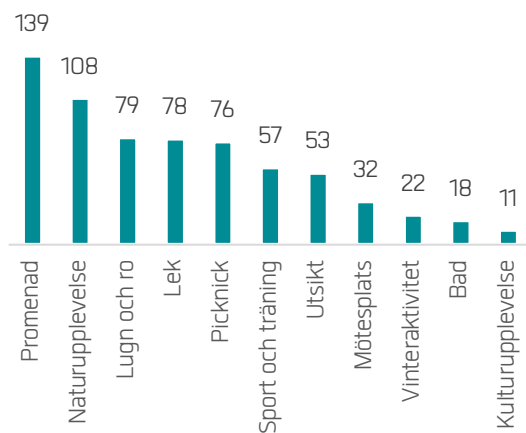
FAVORITPLATSER

VISBYBORNAS FAVORITPLATSER

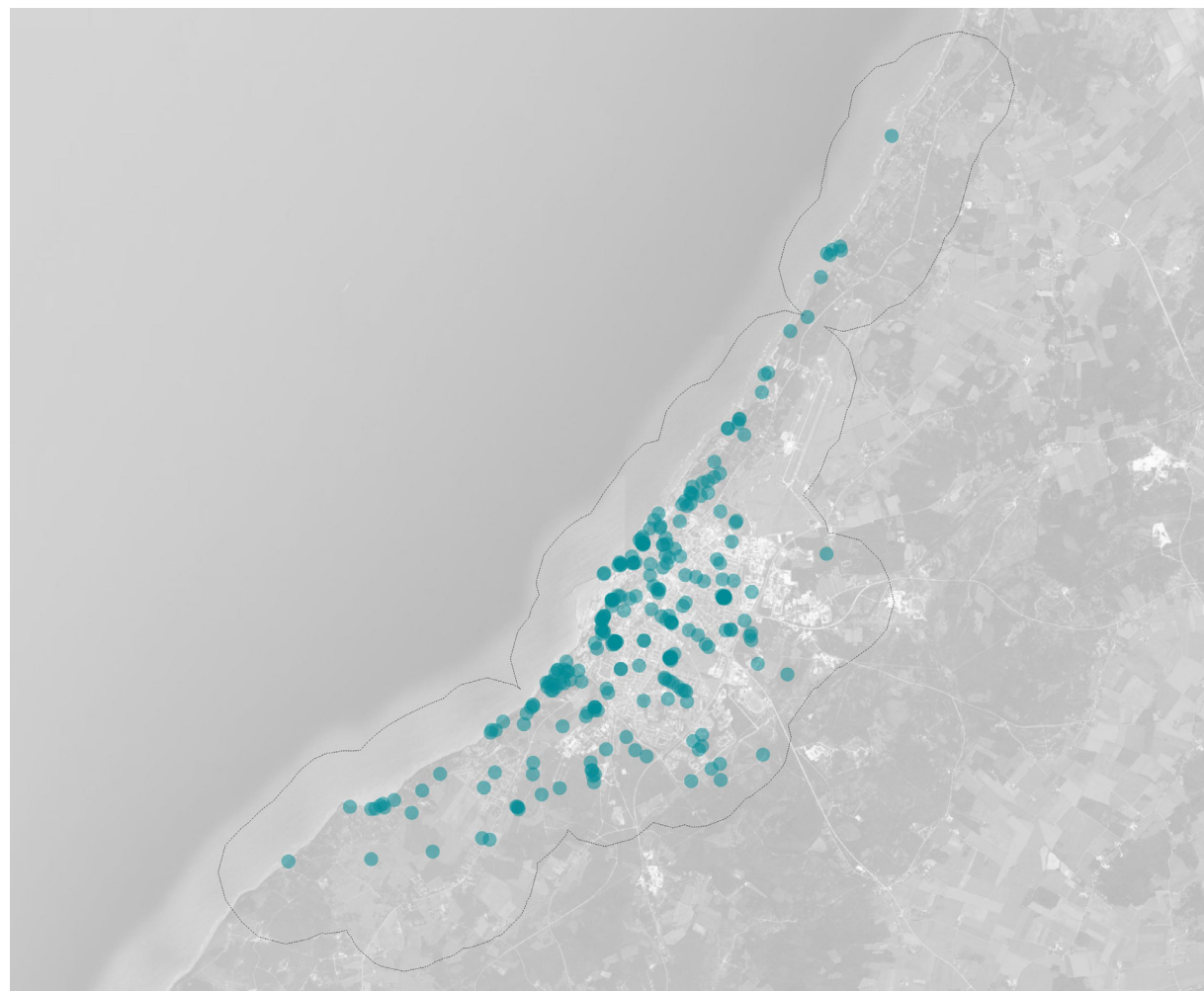
På kartan till höger syns de 280 platser som de svarande i webbenkäten och fokusgruppsintervjuerna angav som favoritplatser.

Favoritplatserna beskrevs i högst utsträckning med kvaliteterna promenad och naturupplevelse. Även lugn och ro, lek, picknick, sport och träning och utsikt användes för att beskriva befintliga kvaliteter.

På kommande sidor redovisas de favoritplatser som framkom i brukarvärderingen, både i webbdialogen och i fokusgruppsintervjuerna.

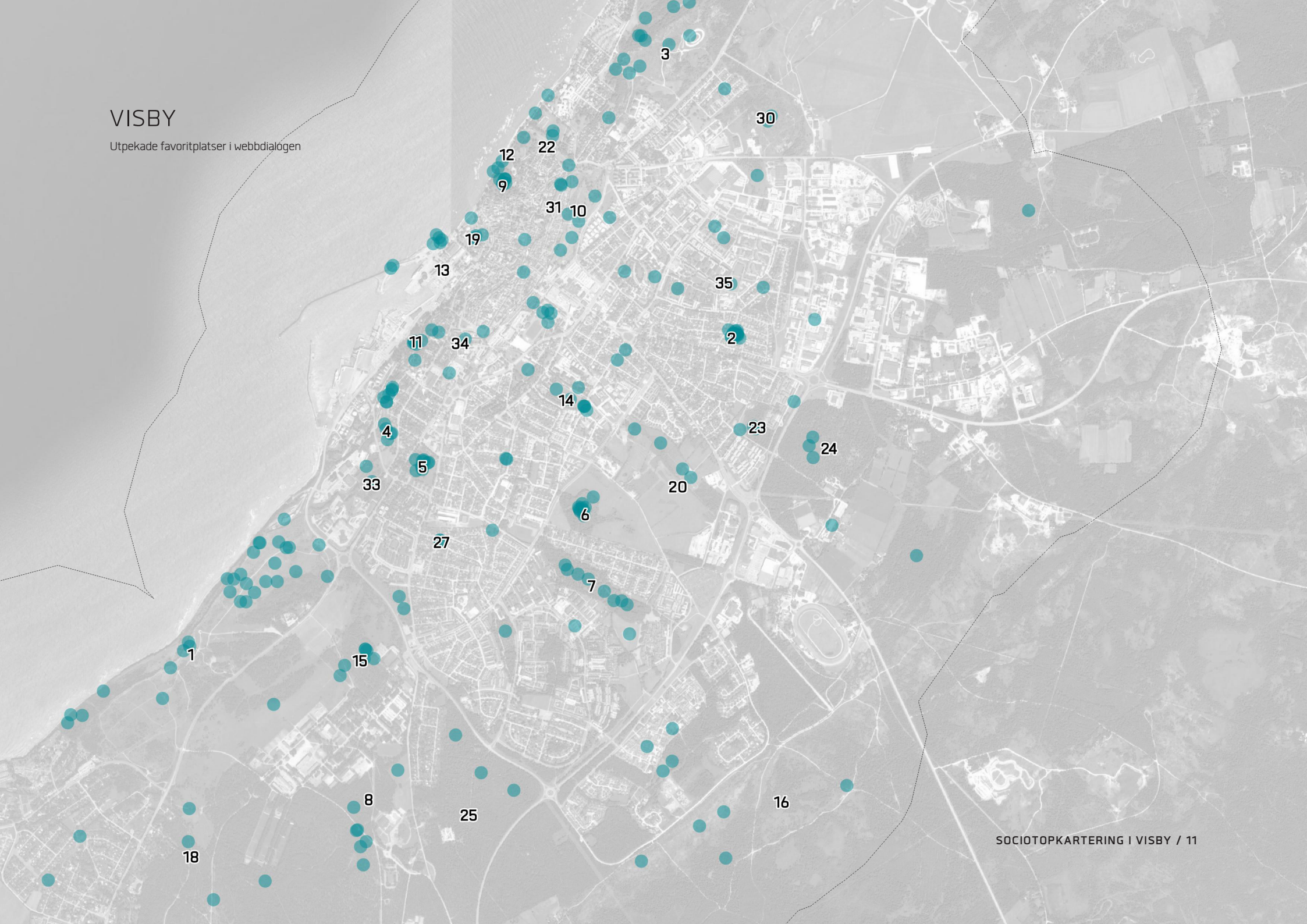
Kvaliteter som beskriver de utpekade favoritplatserna i webbdialogen

Utpekade favoritplatser i webbdialogen

VISBY

Utpekade favoritplatser i webbdialögen

NORRA VISBY OCH SJÄLSÖ

Utpekade favoritplatser i webbdialogen

VIBBLE, VÄSTERHEJDE OCH HÖGKLINT

Utpekade favoritplatser i webbdialogen

På kommande sidor redovisas de favoritplatser som framkom i brukarvärderingen, både i webbdialogen och i fokusgruppsintervjuerna. Kartor som visar var platserna finns hittas på sidan 11–13.

1. SÖDRA HÄLLARNA

Södra hållarna fick flest favoritmarkeringar av alla platser i Visby. De svarande lyfter platsens mångfunktionalitet som en stor kvalitet, som i kombination med storslagen utsikt och natur gör det till deras absoluta favoritplats. Under fokusgruppsintervjuerna med föreningsaktiva nämndes att platsen även är tillgänglighetsanpassad. Det framkom även att Visby scoutkår vistas i området.

“Promenera eller jogga, grilla med vänner, ha med picknick, må själsligt bra av naturen... En plats med många typer av natur på en så pass liten yta. En riktig oas!”

Kvinna 40–49 år, boende i området

“Magisk plats! Inget som behöver förbättras utan låt hållarna va som det är.”

Man 20–29 år, boende i området

“Södra hållarna är vackert och lugn o ro för hela familjen. Visbys lunga! Extra roligt för de yngre med hitta ut kontroller man kan leta efter.”

Man 40–49 år, boende i området

“Murgröneskogen och den fina grillplatsen intill är en dold pärla.”

Man 30–39 år, boende i området

2. KASPER HÖJERS PARK

Kasper Höjers park är en mycket omtyckt plats som uppskattas av personer i alla åldrar. Parken beskrivs som en viktig mötesplats där man kan leka, träna eller rasta hunden. Kullen används för pulkaåkning under vintern.

“Härlig oas mitt i bostadsområdet som är en perfekt plats där barnen kan lära sig cykla, leka och springa loss i säkerhet utan att behöva korsa stora vägar. Är också en bra plats för hundpromenaden och utegympa.”

Kvinna 40–49 år, boende i området

“Gyllene värdefull plats som vi i grannskapet använder som träningsplats för gruppträningar regelbundet, en perfekt plats att samlas på !!”

Man 50–59 år, boende i området

“Jag älskar att leka och gunga där med alla mina kompisar”

Pojke 10–19 år, boende i området

“En bra promenadplats för äldre personer och för personer med funktionshinder”

Man 60–69 år, boende i området

3. GALGBERGET

Platsen är omtyckt för dess stråk och vackra natur som erbjuder rogivande promenader, men även som en plats för umgänge och lek. Kärleksstigen pekas ut som ett särskilt vackert promenadstråk.

“Flera stigar att välja på. Fin natur, fåglar och växter.”

Man 60–69 år, boende i området

“Bra ställe att gå med hunden på. Man kan fortsätta ner mot havet på bra stigar ner mot havet och strandpromenaden.”

Man 40–49 år, besökare till området

“Magiskt att promenera invid Galgberget, oavsett årstid!”

Man 30–39 år, boende i området

“Området norr om Galgberget innehåller fina stigar och vacker natur. Det ger också möjlighet att ta sig ner till kusten.”

Man 40–49 år, föreningsaktiv i området

Kärleksstigen är ett fantastiskt stråk som ger Visbybor samhörighet med natur och grönska norrut.”

Kvinna 50–59 år, boende i området

4. LÅGAN OCH RAVINSTIGEN

Stråket mellan kvarnarna på Lågan och Ravinstigen beskrivs framför allt med kvaliteterna utsikt och promenad. I synnerhet Lågan är också en mycket uppskattad plats för picknick och lek.

”Området runt kvarnarna är en viktig plats i södra Visby. En utsiktsplats, mötesplats, promenadstråk och mycket mer.”

Man 40–49 år, besökare till området

”Bra ytor för lek och fantasieggande med kvarnarna där det nog bor ett troll, tror vi på förskolan Linden.”

Kvinna 50–59 år, arbetande inom området

”Här är så rofyllt att få vandra. Att se aktiviteterna i hamnen, att se på kryssningsbåtarna eller bara få sitta och se solen gå ner = livskvalité!”

Kvinna 60–69 år, boende i området

”Hällarna vid Ravinstigen är ett fint område, utsikt, aktivitet med båtarna att titta på, blommor, fåglar och fjärilar. Bra soffor! En av dom få man kan nå med rullator, till dom andra är det för ”branta nedfarter” eller för knaggliga stigar.”

Kvinna 70–79 år, boende i området

5. TALLUNDEN

Parken beskrivs som en fin oas med höga rekreativvärden och som en plats för alla åldrar.

”Park som är som alla parker i Visby borde vara! Stora och rymliga ytor. Lekplats. Pulkabacke. Utegym. Grillområde. Hängmattor på sommaren. Funkar för ung, gammal och alla däremellan!”

Kvinna 30–39 år, boende i området

”En fantastisk plats för alla åldrar. Här kan man gå, springa, leka, spela, ha picknick eller bara mysa.”

Man 60–69 år, boende i området

”En mycket värdefull rekreativplats för oss som jobbar i närheten.”

Kvinna 40–49 år, arbetande i området

6. KROOKSKA DUNGEN

Platsen beskrivs som en oas i staden med höga naturvärden och som används av många olika åldersgrupper.

”Krookska dungen är en liten oas. Med mjuka promenadvägar, viloplats, många stora lövträd samt fågelkvitter året om.”

Man 70–79 år

”Krookska dungen är en fantastisk punkt i staden vilken jag brukar kalla för en liten svensk djungel pga all växtlighet och fåglar som tar över när man går in där. Mina katter älskar att utforska dungen också! Jag uppskattar även att förskolebarnen leker där ofta och bygger sina små hus av trä.”

Kvinna 20–29 år, boende i området

7. SKOLBETNINGEN

Skolbetningen (även kallad Gråboskogen och Furulundsskogen) är en omtyckt plats där framför allt promenad och naturupplevelse används för att beskriva dess kvaliteter. Under fokusgruppen med föreningsaktiva framgick att skogen även används av både Visby scoutkår och Visborgs OK.

”Den här skogsdungen är vacker och viktig. Gamla tallar, björkar, körsbär och om jag inte minns fel även hassel. Men viktigast av allt är den vackra lilla bok-”skogen”. Under trädkronorna känns det som man lyfter från marken.”

Kvinna 40–49 år, boende i området

”Gråboskogen är en liten spillra av natur kvar i tätorten där man både kan få en fin naturupplevelse med ett hav av vitsippor i bokskogen om våren liksom njuta av att de grova tallarna får stå kvar och åldras utan oro. Här brukar jag promenera med hunden och ha som en självklar delsträcka i joggingrundan.”

Man 30–39 år, boende i området

”Hela Gråboområdet är väldigt passande för orientering, Visborgs OK har orienteringsträningar här.”

Man 40–49 år, deltagare i fokusgrupp och föreningsaktiv i området

8. P18-OMRÅDET

Det stora grönområdet söder om tätorten har pekats ut av många som en favoritplats. I norra delen är kvaliteterna främst kopplade till sport och träning. Utegyttet och MTB-banan som finns i anslutning till områdets entré är uppskattade bland många. Skogen intill skjutbanorna är ett uppskattat strövområde med höga naturvärden.

”Jättekul med de nya cykelbanorna samt att det finns ett utegym!”

Man 10–19 år, skolelev i området

”MTB-banan är uppskattad av både vuxna och barn i familjen. Så bra iordningställt och underhållet! Toppen!”

Kvinna 30–39 år, arbetande i området

”Fantastisk natur med många rödlistade arter. Växter, insekter, fåglar och däggdjur.”

Kvinna 50–59 år, besökare till området

9. BOTANISKA TRÄDGÅRDEN

Botaniska trädgården har pekats ut av många som en favoritplats. Många beskriver den som en plats för rofylldhet med bra möjligheter att slå sig ner och njuta av naturen.

”En stilla oas där man vid varje besök finner nya växter. Att strosa runt eller bara sitta och vila på någon av alla bänkarna. Ro för själen!”

Kvinna 50–59 år, boende i området

”Underbart ställe med många bra sittplatser.”

Kvinna 70–79 år, boende i området

10. ÖSTERGRAVAR

Gravarna har fått många favoritmarkeringar och beskrivs som mycket värdefulla ur både rekreationssynpunkt och för hur de tillgängliggör stadens historia.

”Vackra och trevliga att vara i, både med mina barn och skolklasserna är där. De är en naturlig vandringsplats/lekplats med ett historiskt världsarv i direkt anslutning, det är en av Sveriges magiska platser. Jag tycker det är väldigt väl förvaltad, det är trevligt, det är fina stigar, det finns papperskorgar, det finns både enkla och svåra stigar.”

Man 40–49 år, föreningsaktiv i området

11. PALISSADERNA

Platsen beskrivs som ett grönområde för alla åldrar, med vacker utsikt och en omtyckt fors.

”En mycket fin plats när man vill ha en naturupplevelse fast man är mitt i stan.”

Kvinna 30–39 år, boende i området

Trevlig plats för naturupplevelse samt att följa regnvattnets väg till havet för förskolebarnen på förskolan Linden.”

Kvinna 50–59 år, arbetande i området

12. STRANDPROMENADEN

Strandpromenaden är ett stråk som uppskattas bland många svarande. Här beskriver de svarande att de samlar energi, har picknick, motionerar, hänger med vänner och njuter av utsikten.

”Strandpromenaden är min absoluta favorit, att ha picknick, att se solnedgången eller att motionera.”

Kvinna 60–69 år, besökare till området

Härliga och fina strandpromenaden!! Här samlar jag energi, frisk luft och får en härlig promenad ända bort till Snäck och tillbaka :)

Kvinna 30–39 år, besökare till området

”Brukar gå runt med vänner och ta det lugnt här.”

Kvinna 10–19 år, besökare till området

13. INRE HAMNEN

Under 2019 genomfördes en tidig dialog om utvecklingen av Visbys inre hamn. Nedan sammanställs svaren från båda dialogtillfällena.

HOLMEN & SILON

Silon med Visby klätterklubb uppskattas som mötesplats med föreningsliv och idrott för många olika grupper i Visby. Holmens föreningsliv är starkt med bland annat Gotlands Dykarklubb. Holmen beskrivs i övrigt som en plats för hamn- och båtliv, utsikt, vattenkontakt och bad. Flera svarande beskriver att det är viktigt att hamnen fortsätter att vara en hamn. Idag uppskattar många att platsen inte är för tillrättalagd och de ser gärna att hamnkaraktären bevaras och förstärks.

SKEPPSBRON

Skeppsbron är uppskattad för sitt folkliv sommartid men också för utsikt, vattenkontakt och hamn- och båtliv. Vintertid upplevs det som en lugn plats. Joda, Glassmagasinet och Fenomenalen är restauranger och verksamheter som uppskattas och anses bidra till platsens attraktionskraft. Platsen beskrivs som en bra plats för att träffa vänner.

KATTRÄNGEN/TRAPPAN

”Katträngen” eller trappan vid gästbåtshamnen är en annan favoritplats som uppskattas för hamn- och båtliv, restauranger och kaféer, vattenkontakt och utsikt. Trappan är en härlig plats för en glass, äta medtagen lunch och titta på folklivet. Här kan boende träffa vänner och barnen uppskattar ankaret och den närliggande lekplatsen.

PIREN/VÅGBRYTAREN

Piren eller vågbrytaren uppskattas som en avskild plats som med dess utsikt, vattenkontakt, hamn- och båtliv och fiske ger känslan av att du är ”ute till havs”. Det beskrivs också som en plats för idrott och motion och som en bra plats för barn och för att träffa vänner. Även i dialogen som genomfördes under sommaren 2020 pekades piren ut som en omtyckt plats.

”Piren är en avskild oas. Inte så tillrättalagd.”

Kvinna 30–39 år, boende i området

VISBY HAVSBAD

Visby havsbad är en uppskattad plats för utsikt och bad, men många vill samtidigt se förbättringar. Sockenbastun i Kallis byggnad är en uppskattad förening och verksamhet med en viktig social roll.

”Visby Havsbad måste förbättras avsevärt. För närvarande finns ingen plats för omklädnad, ingen öppen toalett och bara en enkel bänk. Dessutom utgör den hala betongbryggan en uppenbar olycksrisk.”

Man 70–79 år, fastighetsägare i området

14. A7-OMRÅDET

A7-området är en uppskattad plats för lek, sport och träning. Den nya skateboardrampen som sattes upp under sommaren är mycket uppskattad.

”Mycket bra med en riktig gräsmatta som också, ibland, finns tillgänglig för de som inte spelar i ett lag.”

Man 40–49 år, besökare till området

Kul att den nya Skateboardrampen har kommit på plats! Det har blivit en plats för både givande idrottsutövande och möten.

Man 30–39 år, boende i området

15. PIPPIALLÉN (SKOG VÄSTER OM LÄNSSTYRELSEN)

Skogen beskrivs som en mysig liten skog med många promenadstigar och cykelväg ner till Södra hällarna. Under fokusgrupperna beskrevs intilliggande Oscarsstenen som en viktig plats för evenemang.

Bästa vitsippsstället i närområdet. Fint promenadstråk när vi går ner på hällarna.”

Man 40–49 år, boende i området

”Fantastisk skog med fin allé. Hav av vitsippor på våren. Bevara detta fina promenadområde som ligger nära många arbeten.”

Man 40–49 år, arbetande i området

16. NATUROMRÅDET BORTOM TERRA NOVA

Naturområdet bortom Terra Nova är ett omtyckt strövområde där besökarna kan njuta av den typsikt gotländska naturen.

”Naturområdet bortom Terra Nova är bland det bästa promenadområden kring Visby som inte innefattar hav. Jag gillar det kala landskapet.”

Kvinna 20–29 år, boende i området

”Ett långt stråk av vacker typiskt gotländsk natur med karsthällmark. Tillräckligt stort för att räkna till en promenad.”

Kvinna 50–59 år, boende i området

17. SJÄLSÖ FISKELÄGE

I anslutning till fiskeläget ligger Själsoåns naturreservat. Området är uppskattat av både boende och besökare och beskrivs med flera kvaliteter, bland annat naturupplevelse, picknick, promenad och bad.

”Vackert och välordnat.”

Man 40–49 år, boende i området

18. SKOG ÖSTER OM VIBBLE

Ett mindre skogsområde som används av boende i närområdet för promenader och naturupplevelser. Skogen används även frekvent av förskolor.

”Barnen lär sig allt om djur och natur här, förskolorna kan lära ut på riktigt i skogen istället för på papper eller en bok. Umgås mycket med både barnen och hundarna nere i skogen, det är viktigt för oss”

Kvinna 30–39 år, boende i området

”Här promenerar vi ofta och njuter av den fina skogen med sina sedan länge färdiga stigar. Våra barn är även här ofta med sin förskola och ett perfekt område för barnen”

Man 30–39 år, boende i området

19. ALMEDALEN

Almedalen pekas ut som en viktig mötesplats men även som en plats för promenad och lek. Även under fokusgruppen med ungdomsgården beskrevs parken som en mysig plats för picknick men även som en plats att bara hänga med kompisar och njuta av utsikten.

”Omistlig mötesplats i Visby!”

Man 70–79 år, boende i området

20. REMONTHAGEN

Stigen mellan Allégatan och koloniområdet är ett uppskattat stråk för promenader och annan motion.

”Toppenfin stig upp till återvinningen, liten, bitvis helt avskärmad oas som jag ofta springer. Är något igenvuxen men ska den rensas bör det göras med försiktighet, så inte karaktären försvinner. Det är mysigt när växtligheten på sina ställen bildar tunnlar.”

Man 40–49 år, boende i området

”Ett viktigt stråk med natur för promenader, jogging och rekreation som används flitigt av boende i Visbys östra delar. Säkra det i planeringen framåt. Koloniområdet är en fröjd för ögat och fungerar utmärkt med vänligt bemötande av den som är nyfiken.”

Kvinna 60–69 år, boende i området

Fint koloniområde som piggar upp på vägen till och från jobbet.

Kvinna 30–39 år, arbetande i området

21. FRIDHEMS STRAND

Både badplatsen och intilliggande promenadstråk längs havet och vattenfallet är mycket uppskattade.

”Vacker badplats. Fint med strandskydd så att alla har tillgång till denna vackra plats längs havet.”

Man 40–49 år, boende i området

”Promenad med fantastisk utsikt”

Kvinna 40–49 år, boende i området

22. NORDERGRAVAR OCH STRANDGÄRDET

Under fokusgrupperna beskrevs platsen som ett bra picknick-utflyktsmål där man också kan spela brännboll eller kubb. Gräsytan används flitigt av skolor och föreningar, samt av universitetsstudenter då insparksaktiviteter tar plats här. Platsen används även under medeltidsveckan för bland annat tornerspel. Sluttningen används för pulkaåkning vintertid.

”Området är vackert och viktigt för Medeltidsveckan och många andra aktiviteter.”

Man 40–49 år, föreningsaktiv i området

”Inspark och sånt sker huvudsakligen här”. Perfekt med dessa öppna ytor nära stan utan att störa för många andra.”

Kvinna, 20–29 år, fokusgruppsdeltagare och studerande i området

23. SKOG VID HÄGGVÄGEN

Litet skogsområde som nyttjas för bland annat promenader. I anslutning till skogen ligger en förskola. Väster om skogen finns en öppen gräsyta med en uppskattad pulkabacke

”Fint strövområde där igelkottarna trivs.”

Kvinna 30–39 år, boende i området

24. RÄVHAGEN

Det stora grönområdet används av de svarande för promenader, sport och träning. Flera föreningar bedriver verksamhet i området, bland annat Visborgs OK.

”Bra strövområde med både upplysta gångbanor och mindre stigar i skogen.”

Kvinna 30–39 år, boende i området

”Här tycker jag om att springa! Det är vacker skog med ljung på sensommaren och man kan springa ut till Svajde.”

Man 30–39 år, besökare till området

25. SKOG BAKOM DJUPLUNDA

Skogen beskrivs som en oas i nära anslutning till tätorten, med höga natur- och rekreationsvärden. Stigar i området leder till Terra Nova och till arenan och P18-spåren. Cykelvägen används av många som pendlar till Visborgsområdet.

”Skogen mellan Djuplunda och Pilhagen är fantastiskt med alla sina små vägar och stigar och olika träd och växter. Skulle gärna se några bänkar till för att kunna slå sig ner och njuta.”

Kvinna 50–59 år, boende i området

”Fint promenad- och blåbärsområde”

Man 40–49 år, boende i området

26. ÅHSBERGSKA HAGEN

Under båda fokusgruppsintervjuerna pekades Åhsbergiska hagen ut som en mysig plats för hela familjen, med mycket grönska och möjlighet till lugn och ro. Det finns även gott om sittplatser, vilket lyfts som något mycket positivt. Platsen används även för många andra typer av aktiviteter. Här kastar man varpa och Visby scoutkår har verksamhet här.

”Stora områden men vägen är avskild så barnen kan springa fritt. Det ligger också väldigt nära havet om man vill bada”

Man 40–49 år, deltagare i fokusgrupp och föreningsaktiv i området

”Min favoritplats är Åhsbergiska hagen! Det är mysigt, det är oftast inte så många där, man får vara ifred och det är skog runtomkring.”

Man 10–19 år, deltagare i fokusgrupp och skolelev i området

”Området kring Gustavsvik, Åhsbergiska hagen och kuststräckan är vackra och inbjudande till olika typer aktiviteter.”

Man 40–49 år, föreningsaktiv i området

”Åhsbergiska hagen är en mysig plats för hela familjen. När till bad då det ligger nära Norderstrand.”

Man 40–49 år, besökare till området

27. SÖDERHEMSPARKEN

Liten kvarterspark som utgör en viktig lek- och mötesplats i området.

”Söderhemsparken – här firade grannskapet midsommar med picknick och lek.”

Kvinna 40–49 år, boende i området

28. GUSTAVSVIKS HAVSBAD

Denna kuststräcka och intilliggande skog beskrivs av de svarande som ett vackert område som inbjuder till olika typer av aktiviteter. De svarande lyfter även att badplatsen är tillgänglig för personer med funktionsvariation.

”Bra ordnat med bryggor och toalett.”

Kvinna 30–39 år, boende i området

”Bra handikappvänlig strand med toalett och lekplats.”

Kvinna 30–39 år, besökare till området

29. BRUCEBO

Brucebo är ett av Gotlands mest variationsrika naturreservat. Här finns fågelrika strandängar, fuktmarker med orkidéer och en klintkant full av grottor, där Brucegrottan är den mest kända. En 2 km lång naturstig leder besökare genom området. Området beskrivs med kvaliteterna naturupplevelse, vinteraktivitet, promenad och lugn och ro.

30. BINGERSKVARNSSKOGEN

Naturområdet invid Gotlands flygklubb är en omtyckt plats för både boende och skolelever och beskrivs med kvaliteterna naturupplevelse, promenad, lugn och ro, lek och mötesplats.

”Detta (Bingerskvarnsskogen) är en lite bortglömd pärla för oss i norra Visby. Tidigare fanns ett förslag på detaljplan att bebygga området, men jag vet inte nuvarande status. Vill att naturområdet får vara kvar som sådant och inte byggas.”

Man 70–79 år, boende i området

”Bra samlingsplats för Polhemskolan och andra intilliggande skolor att ha som ”skolskog”.”

Man 30–39 år, arbetande i området

31. KLINTKANTEN OVANFÖR DOMKYRKAN

Klintkanten ovanför Domkyrkan uppskattas främst för utsikten. Övriga kvaliteter som nämns är bland annat lugn och ro, picknick och lek.

”Toppenutsikt och fin stig på klinten ned till Rackarbacken.”

Man 40–49 år, besökare till området

32. SNÄCK

Under fokusgruppsintervjun med ungdomsgården framgick att Snäck är en omtyckt plats för bad och för att träffa kompisar.

”På somrarna brukar jag bara mycket på Snäck!”

Man 10–19 år, deltagare i fokusgrupp och skolelev i området

33. KOKKOLOKKOSKOGEN

Kokkolokkoskogen är en grön fristad mitt i ett i övrigt exploaterat område och en uppskattad lekskog som besöks frekvent av närliggande förskolor. Området beskrivs med kvaliteterna naturupplevelse, promenad, utsikt, kulturupplevelse och mötesplats.

”Stigarna mellan de tre kvarnarna promeneras frekvent tillsammans med hunden. Det är ett fint stycke natur som det vore tråkigt om det försvann. Det är svårt att hitta platser som känns naturliga inom tätortsområdet.”

Man 30–39 år, arbetande i området

”Spännande plats som känns lite ruffig”

Kvinna 30–39 år, boende i området

34. SÖDERGRAVAR

Längs södra ringmuren har de svarande pekat ut platser för lugn och ro samt utsikt.

”Här gillar jag att sitta på muren och bara kolla ut över havet, även ifall det kan vara många människor som sitter här så känner jag ändå oftast ett lugn av att vara här.”

Kvinna 20–29 år, boende i området

”Längs södra ringmuren är det föredömligt, bra soffor på lagom avstånd.”

Kvinna 70–79 år, boende i området

35. BINGEBYPARKEN

Bingebyparken är en viktig mötesplats i området och erbjuder en rad kvaliteter för alla åldrar.

”Bra utsikts- och mötesplats på nyårsafton för närområdet! Kullen inbjuder även till lek, pulkaåkning och picknick. På gång- och cykelvägarna runt omkring rastar många sina hundar, promenerar samt löptränar. Gräsytan framför kullen används ofta av olika gruppträningspass, turneringar i kubb m.m.”

Man 30–39 år, boende i området

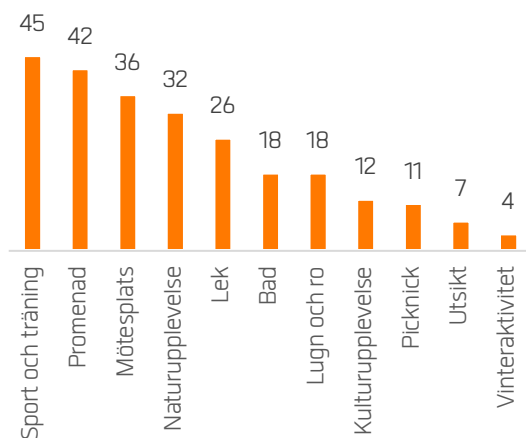
FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG

VISBYBORNAS FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG

På kartan till höger syns de 172 platser där de svarande i webbenkäten och fokusgruppsintervjuerna ville se olika förbättringsåtgärder.

De förbättringsåtgärder som de svarande ville se rörde främst kvaliteterna sport och träning och promenad. Även mötesplats, naturupplevelse och lek användes för att beskriva önskade förbättringar.

På kommande sidor redovisas de förbättringsförslag som framkom i brukärvärderingen, både i webbdialogen och i fokusgruppsintervjuerna.

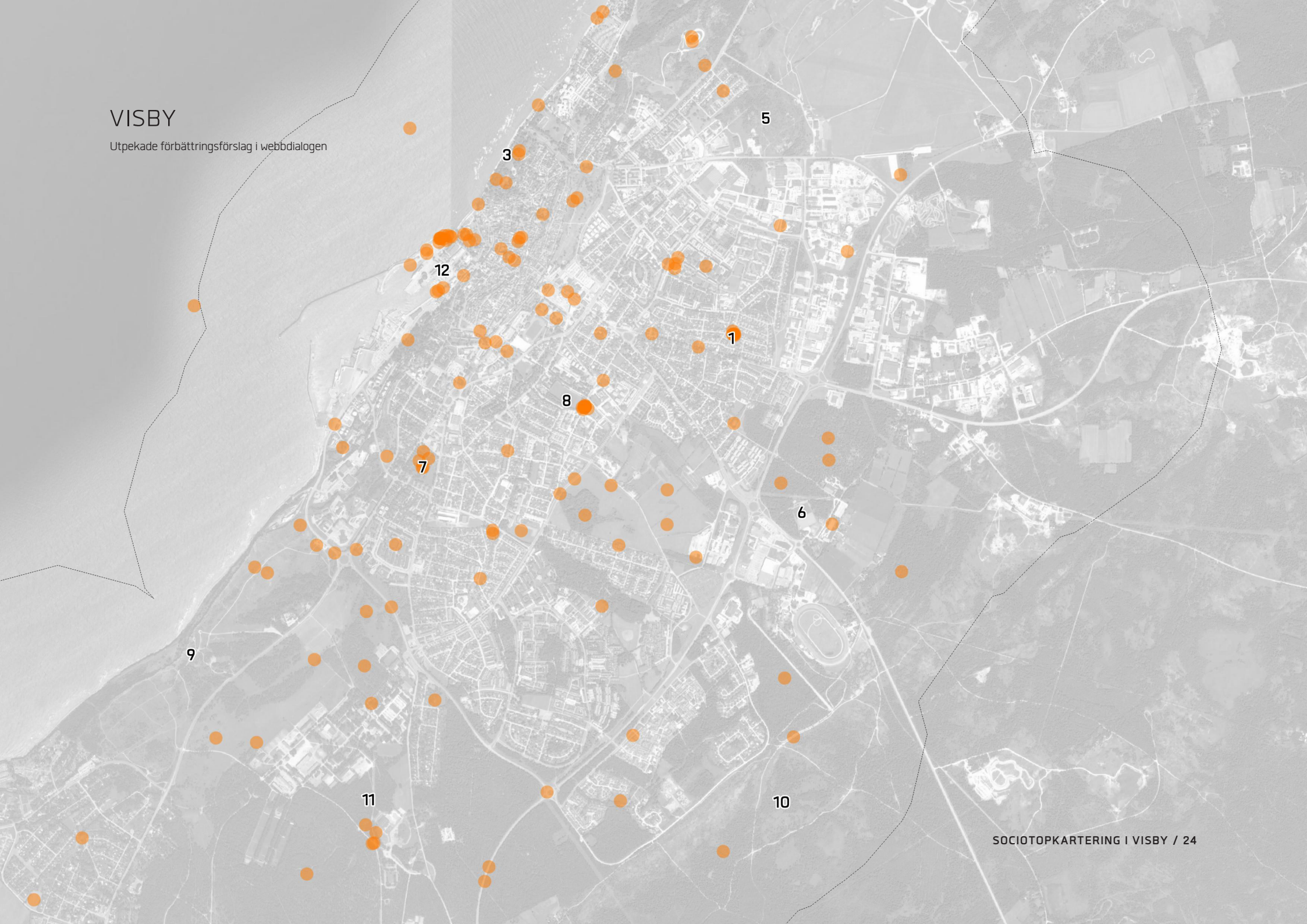
Kvaliteter som beskriver de utpekade förbättringsförslagen i webbdialogen

Utpekade förbättringsförslag i webbdialogen

VISBY

Utpekade förbättringsförslag i webbdialogen

NORRA VISBY OCH SJÄLSÖ

Utpekade förbättringsförslag i webbdialogen

VIBBLE, VÄSTERHEJDE OCH HÖGKLINT

Utpekade förbättringsförslag i webbdialogen

På kommande sidor redovisas de förbättringsförslag som framkom i brukarvärderingen, både i webbdialogen och i fokusgruppsintervjuerna. Kartor som visar var platserna finns hittas på sidan 24–26.

1. KASPER HÖJERS PARK

Platsen är uppskattad av många men ett flertal av de svarande lyfter även dess behov av upprustning.

”Skulle vara bra om man kan rusta upp gungorna och sandlådan, är mycket barn i området som använder parken. Skulle också vara fint om några av de ätbara rabatterna/växterna man satsat på i innerstan kunde komma ut till ytterområdena, är ett bra sätt att folkbilda kring lokal hållbarhet. Kanske en tillsammansodling?”

Kvinna 40–49 år, boende i området

”Lekpark som förlorat sin funktion. Skulle behöva en uppdatering och uppfräschning för att vara fungerande. Gärna också fler bänkar och snygga till resten av grönområdet.”

Kvinna 30–39 år, boende i området

”Det behövs mer lek för barnen nu är det bara gungor och massor av ungar. Parken är poppis bland barnfamiljer.”

Kvinna 30–39 år, besökare till området

2. SNÄCK

Under fokusgruppen med ungdomar i Visby uttrycktes önskemål om att utveckla området kring stranden med fler aktiviteter.

”Ibland är det rätt tråkigt där nere vid Snäck. Alltså om det bara är någon brygga som man kan hoppa av och sen är det bara den där poolen och kiosken och restaurangen där på sommaren. Det är lite tråkigt. [...] Förut fanns det kiosk där nere vid Snäck, fast de tog bort den. Tror jag i alla fall. Och sen var det också en rutschkana fast om en skadar sig så tar dom bort den.”

Man 10–19 år, deltagare i fokusgrupp och skolelev i området

”Det kanske skulle kunna vara mer saker nere vid Snäck så att det känns mer som en aktiv strand för jag tror att det skulle kunna få dit fler människor.”

Kvinna 10–19 år, deltagare i fokusgrupp och boende i området

”Det hade kanske varit nice med mer bastubad, det finns inte så jättemycket. [...] Jag tycker också att de kan sätta upp typ... jag vet att det är jättedyrt, men några jacuzzis. Jag äskar att bada jacuzzi, sån där tunna.”

Man 10–19 år, deltagare i fokusgrupp och skolelev i området

3. STRANDPROMENADEN

Strandpromenaden är en favorit för många boende och besökare i Visby. Fler möjligheter att hänga och bara ta det lugnt längs sträckan önskades bland annat av ungdomar under fokusgruppsamtalen.

”Nu finns det ju väldigt få hängmattor kvar men det var jättetrevligt! Det var skönt att bara hänga där [...] Säg att man sätter upp såna där bean bags som i Almedalen. Så om man inte har picknickfilt så kan man bara sitta där och ta det lugnt, hänga.”

Kvinna 10–19 år, deltagare i fokusgrupp och boende i området

4. ÅSBERGSKA HAGEN

Åsbergiska hagen är en omtyckt plats och som önskas utvecklas mer. Bland annat Visby scoutkår önskar vindskydd i området.

”Det har gjorts jättefina satsningar vandringsleder på östra och västra sidan, skulle vara fint att knyta ihop dessa ännu finare.”

Man 40–49 år, deltagare i fokusgrupp och föreningsaktiv i området

”Några fasta vindskydd här skulle vara kul!”

Man 40–49 år, deltagare i fokusgrupp och föreningsaktiv i området

5. BINGERSKVARNSSKOGEN

Skogen används bland annat för skolverksamhet och föreslås utvecklas för att möta dess behov.

”Förslag att utveckla samlingsplats med fler stockar att sitta på, rusta upp grillplatsen mm. Detta är en bra möjlighet för barn i stan att ta sig ut i naturen.”

Man 30–39 år, arbetande i området

6. RÄVHAGEN

Skogsområdet upplevs som relativt otillgängligt och igenvuxet och i behov av en utveckling av området med mer aktiviteter och ökat underhåll.

”Hela naturområdet runt Rävhagen skulle kunna utvecklas, för att möjliggöra aktiviteter i fler grönområden. Området är idag lite osynligt och otillgängligt.”

Man 40–49 år, föreningsaktiv i området

7. TALLUNDEN

Tallunden är en omtyckt plats där de svarande ser en potential att öka användningen ytterligare genom bland annat fler sittplatser, hundrastgård, fler lekmöjligheter och toaletter.

”Tallunden är fin. Skulle kunna bli mycket bättre. Alldeles för få sittplatser, för oss som inte leker eller gymmar, utan bara vill vila, sitta och läsa eller prata med varann. Stigen längs Söderväg håller en soffa i början och en i slutet. Behövs en på mitten också!”

Kvinna 70–79 år, boende i området

8. A7-OMRÅDET

På A7-området vill de svarande se ökad tillgång till olika typer av aktiviteter, för olika åldrar. För grönytan mitt emot konstgräsplanen på Fältgatan har över 10 platsmarkeringar lämnats med förslag om ny skatepark. Även under fokusgruppen med ungdomar i Visby beskrevs att det är många som åker och att en ny skatepark därför skulle uppskattas av många barn och unga. För den södra delen av A7-området önskas bättre promenad- och cykelvägar, en lättillgänglig park för vuxna boende i området och en aktivitetspark för yngre barn.

”En betong skatepark skulle varit perfekt här! Vi behöver detta för att kunna utöva våran sport och samtidigt ha kul! Denna skatepark skulle också bidra positivt till den sociala biten bland människor. Gotland behöver verkligen en seriös och välplanerad betongpark!”

Man 10–19 år, boende i området

”Parkområdet är övervuxet och känns sunkigt, vore trevligt om det gjordes finare så att graffiti-väggen och den konsten kan lyftas upp som något positivt.”

Kvinna 20–29 år, boende i området

9. SÖDRA HÄLLARNA

På Södra hällarna vill de svarande se bättre underhåll, fler sittplatser och ökad tillgänglighet, då Färjeleden idag upplevs som en otrygg passage.

”Älskar Södra Hällarna högt och innerligt. Skulle gärna se att anknytningen till övriga Visby kunde göras bättre. Den finns ingen naturlig övergång från Färjeleden. Cykel- och gångbanenätet har enbart anslutning norrifrån via Söderväg vilket är i minsta laget. Går det inte att göra en anslutning via Koppersviksgatan, alternativt en gångtunnel?”

Man 30–39 år, boende i området

”Bra att det är tillgängligt för rullstol, och det finns ju bord vid parkeringen. Borde det inte finnas fler bord lite längre fram, men inte med alltför långa avstånd... Med utsikt. Och första soffan är faktiskt väl långt bort...”

Kvinna 70–79 år, boende i området

10. NATUROMRÅDET BORTOM TERRA NOVA

Det uttrycks en osäkerhet i hur man får röra sig i skogsområdet då intilliggande trav har verksamhet där.

”Den här skogen är trasig och har berövats många naturvärden men är en viktig länk för att nå områdena utanför.”

Kvinna 50–59 år, boende i området

”Jag älskar att gå på promenad här, men vad är det som tillhör travet? Jag vet inte ifall jag får lov att gå överallt...”

Kvinna 20–29 år, boende i området

”Skogen skulle kunna skötas så att den gick att promenera i. Så att området med karsthällmark fick en skog bredvid. Idag är skogen omöjlig att gå i.”

Kvinna 50–59 år, boende i området

11. P18-OMRÅDET

De svarande uttrycker att de vill se en utveckling av P18-området, med fler aktiviteter för olika åldrar. Starten på motionsspåren upplevs som otydlig och önskas förbättras, bland annat genom bättre belysning och skyltning.

”Hela P18-området har potential för mer utomhusaktivitet och föreningsverksamhet. Skapa gärna möjlighet för fler föreningsbyggnader.”

Man 40–49 år, föreningsaktiv i området

”Oklar koppling mellan parkering och motionsspår och utegym. Bäcksvart på kvällen.”

Man 40–49 år, besökare till området

12. INRE HAMNEN

Under 2019 genomfördes en tidig dialog angående Visbys inre hamn. Platserna nedan är en sammanställning av de förslagsmarkeringar som inkommit under båda dialogtillfällena.

VISBY HAVSBAD/KALLIS

Dagens användning som ”partyverksamhet” ifrågasätts och de svarande anser att badet bör rustas upp och utvecklas genom bland annat ökad tillgänglighet för alla åldrar och funktionsvariationer. Bastun är uppskattad av de svarande men föreslås utvecklas så att den kan användas året runt.

”Rusta upp havsbadet. Gör det rent, inbjudande och säkert för alla åldrar och funktionsvariationer. Laga bryggan, lägg på antihalkskydd, laga stegar och låt dem vara i året om. Ge oss bänkar, handdukskrokar och ett bås att byta om i. Utveckla havsbadet till ett riktigt året-runt-bad med en riktig bastu (som rymmer fler än 4 personer) och låt det bli en plats för rekreation och en attraktion för att få hit besökare året om. Flytta partyverksamheten någon annanstans och låt boende och besökare i Visby få njuta av härliga havsbad. Det är väl det ett havsbad är till för?”

Kvinna 50–59 år, boende i området (2020)

HAMNPARKERINGEN

Under den tidiga dialogen för inre hamnen som genomfördes under 2019 ifrågasattes användningen av den attraktiva ytan intill havet som parkering. Studentbostäder, hotell och nytt kallbadhus är förslag på nya användningsområden. I den webbdialog som genomfördes under sommaren 2020 föreslår de svarande att platsen utvecklas, bland annat till en mötesplats för barn och unga.

”Gör en mötesplats för ungdomar med parkur, skate och ungdomsgårdar skulle kunna bemanna platsen vissa dagar i veckan med aktiviteter och händelser för ungdomar. Skatepark skulle kunna bli Sveriges häftigaste med bad nära inpå och i häftig miljö.”

Man 30–39 år, arbetande i området (2020)

HOLMEN

På Holmen vill de svarande i den tidiga dialogen se ökad tillgång till fler möbler och grönska. De vill också se mer evenemang och aktiviteter, till exempel konserthus, utställningar och torghandel. Flera önskar att den gamla borttagna kranen ”giraffen” återförs för att förstärka platsens historiska karaktär och siluett.

PARKERINGSPLATSERNA HAMNPLAN

Under dialogen som genomfördes 2019 framkom att de svarande vill se en annan användning av parkeringsplatsen på hamnplan. De föreslår bland annat en grön parkyta, fler möbler och sittplatser, ökad vattenkontakt och mer plats för evenemang, kultur, möten med vänner och barn, restauranger och kaféer. De svarande vill också att det ska bli enklare att gå, cykla och åka kollektivt till platsen samt att platsen blir mer trafiksäker.

SKEPPSBRON

Längs Skeppsbron vill de svarande i dialogen från 2019 se högre prioritet för gående och cyklist. Många beskriver problem med trafiksäkerheten idag och att trafikmängden separerar verksamheterna och restaurangerna från vattenkontakten i hamnen. De svarande menar att bredare trottoarer eller en bilfri gata skulle lämna utrymme för kultur, evenemang, sittplatser och popup-aktiviteter. En förebild är Nynäshamn som lyckats skapa sommarbutiker som besökare strosar mellan när de kollar på fritidsbåtarna i hamnen. Under dialogen 2020 öframkom även önskemål om mer grönska.

”Kan vi inte göra lådor med blomster här? Mer träd? Nått för bina? Det är en så grå plats – vi vill ha mer grönt!”

Kvinna 30–39 år, boende i området (2020)

PIREN/VÅGBRYTAREN

För att tillgängliggöra piren och göra det tydligt att det är tillåtet att vistas där föreslår de svarande i den tidiga dialogen flera saker. Mer grönska, fler möbler och sittplatser, en Visby-skulptur, effektfull belysning, ett kafé och ett utsiktstorn där det går att se båtar komma och åka är några av exemplen. Tillgängligheten och säkerheten längs promenadsträckan kan förbättras genom att sätta upp räcken.

SOCIOTOPKARTERING

KARTLÄGGNING OCH NAMNSÄTTNING AV FRIYTOR

OMRÅDESAVGRÄNSNING

För att kartlägga friytorna användes bland annat Lantmäteriets terrängkarta, OpenStreetMap, Google Satellite och fastighetsgränser. Den obebyggda markens biotopiska egenskaper och användning styrde friytornas avgränsning. Mindre friytor nära vägar utan tydliga sociala kvaliteter uteslöts, liksom ytor nära bebyggelse. Då en sociotop definieras som en offentlig tillgänglig friyta med likartad användning blir vissa sociotoper, som lekplatser, mycket små, medan exempelvis skogsområden blir stora.

PLATSOBSERVATIONER

Platsobservationer utfördes under juni 2020. Vädret varierade under observationsperioden, från svalt och regnigt till soligt och varmt. Sociotopvärden (se nästa sida) och antalet besökare på platsen noterades för varje friyta. Budget och tid begränsade antalet friytor som kunde observeras. Observationerna koncentrerades därför till Visby tätort. Totalt besöktes 80 friytor i Visby.

IDENTIFIERING AV SOCIALA VÄRDEN

Kartläggningen av friytorna utgör sociotopkartans grund. Med hjälp av platsobservationerna, webbdialogen och fokusgruppsintervjuerna kan de sociala värdena (sociotopvärdena) identifieras. Dessa värden beskrivs på nästa sida.

NAMNSÄTTNING

Alla sociotopytor namnsätts. I första hand används officiella eller allmänt vedertagna namn. Där officiella namn saknas namnsätts friytorna utifrån närliggande gator, områden eller landmärken.

DE SOCIALA VÄRDENA

Med hjälp av tjugo sociala värden har vistelsekvaliteter i de offentligt tillgängliga friytorna kartlagts. Dessa värden har hämtats från tidigare sociotopkarteringar på andra platser, men har anpassats till den Gotländska kontexten.

I webbdialogen ingick endast elva av värdena. Detta för att göra webbdialogen så användarvänlig som möjligt. De värden som inte ingick i webbdialogen bedömdes vara möjliga att kartlägga med hjälp av vistelseobservationer, granskning av kartmaterial och befintlig kunskap.

De sociala värdena beskrivs på kommande sidor.

SOCIALT VÄRDE	INGICK I WEBBDIALOGEN
Naturupplevelse	Ja
Vinteraktivitet	Ja
Picknick	Ja
Lek	Ja
Promenad	Ja
Utsikt	Ja
Lugn och ro	Ja
Kulturupplevelse	Ja
Sport och träning	Ja
Mötesplats	Ja
Bad	Ja
Blomprakt	Nej
Bollplan (anlagd)	Nej
Djurhållning	Nej
Lekplats (anlagd)	Nej
Evenemang	Nej
Grönområde	Nej
Odling	Nej
Vattenkontakt	Nej
Skogskänsla	Nej

SOCIALA VÄRDEN I WEBBDIALOGEN

Följande elva sociala värden ingick i webbdialogen.

NATURUPPLEVELSE (NA)

Naturområde med spektakulär naturmiljö eller ovanliga arter.

VINTERAKTIVITET (VI)

Åka skridskor, pulka, skidor, snowboard, rodel med mera.

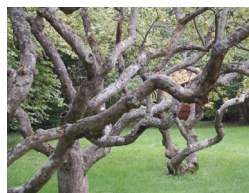
PICKNICK (PI)

Plats som bjuder in till picknick och/ eller grillning.

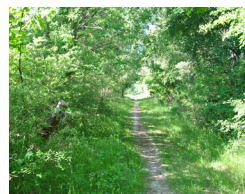
LEK (LE)

Park- och naturmiljöer som genom sin karaktär uppmuntrar till lek.

PROMENAD (PR)

Ytor med möjlighet till flanerande, strövande, hundrastning med mera.

UTSIKT (UT)

Utsikt över ett större område, från en höjd eller ut över ett öppet område.

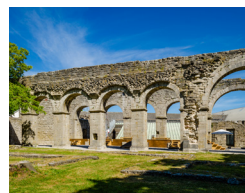
LUGN OCH RO (LU)

Upplevelsen av avskildhet, tystnad och avkoppling.

KULTURUPPLEVELSE (KU)

Plats med historiska värden, fornlämningar eller vacker parkmiljö.

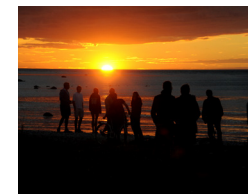
SPORT OCH TRÄNING (SP)

Markerade motionsspår för gång, cykel, löpning och ridstigar. Platser där skidspår anläggs om vintern. Även utegym, skateparker med mera.

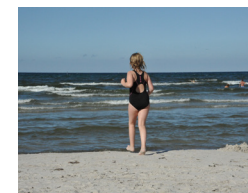
MÖTESPLATS (MÖ)

Viktig träffpunkt där det finns folkliv, plats där människor möts.

BAD (BA)

Badupplevelser, solbad och vattenlek.

KOMPLETTERANDE SOCIALA VÄRDEN

Följande nio sociala värden har kartlagts med hjälp av vistelseobservationer, granskning av kartmaterial och befintlig kunskap.

BLOMPRAKT (BL)

Uppleva blommor, planteringar och blommande trädgårdar.

BOLLPLAN (BO)

Anlagd plan för fotboll, basket, tennis, volleyboll med mera.

DJURHÅLLNING (DJ)

Djurhagar eller hundrastgårdar.

LEKPLATS (LP)

Barns lek på anordnad lekplats.

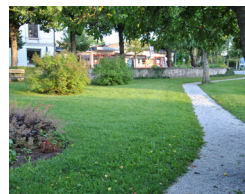
EVENEMANG (EV)

Plats för teater-, musik-, kultur-, motionsevenemang och festivaler.

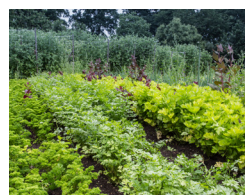
GRÖNOMRÅDE (GR)

Platser som domineras av vegetation och som människor söker sig till för att uppleva grönska.

ODLING (OD)

Odlingslott eller koloniträdgård samt fruktträdgårdar.

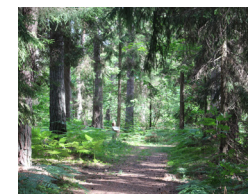
VATTENKONTAKT (VA)

Kontakt med större vattenyta vid exempelvis strand, klippa eller kaj.

SKOGSKÄNSLA (SK)

Upplevelsen av stor tyst skog.

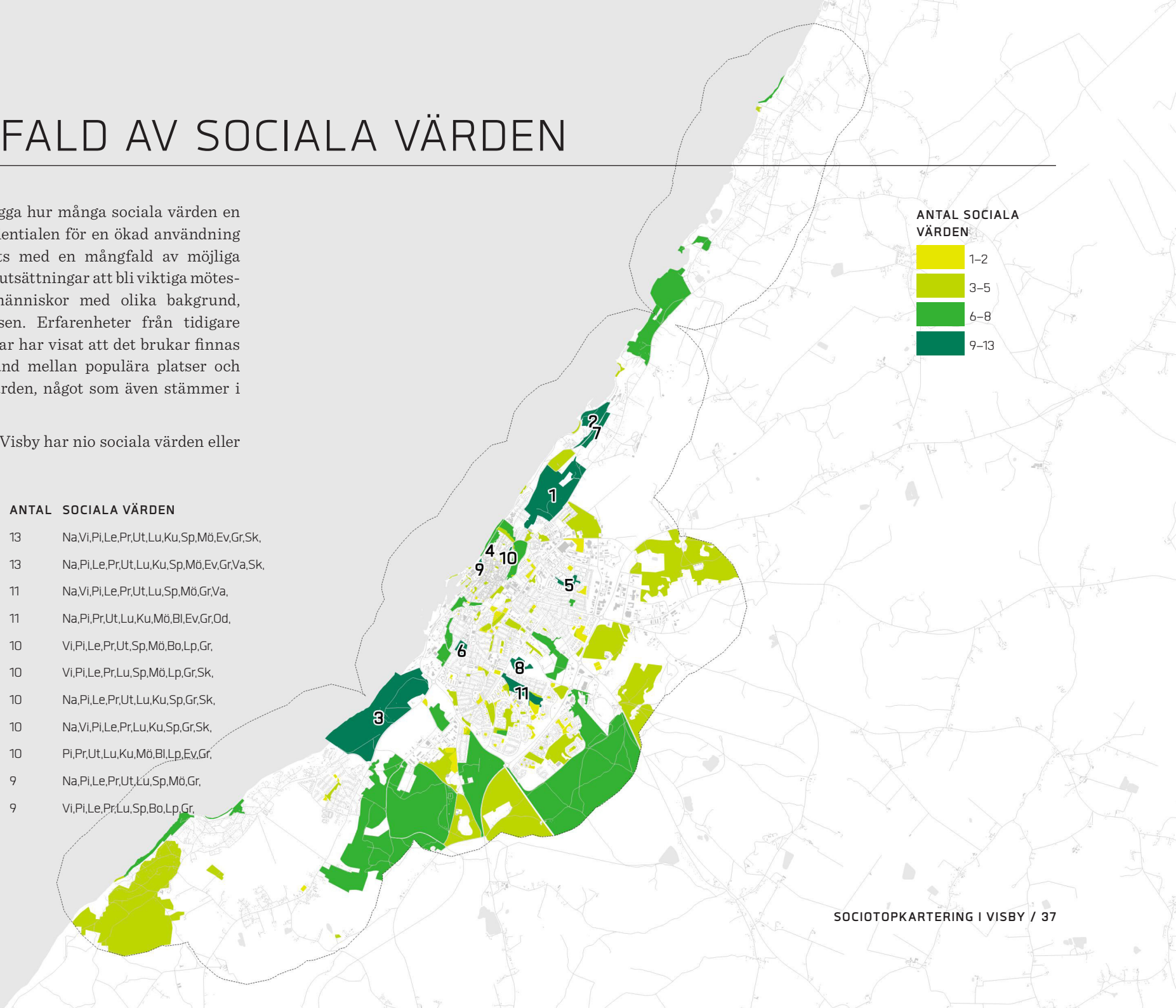
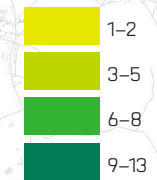
MÅNGFALD AV SOCIALA VÄRDEN

Genom att kartlägga hur många sociala värden en plats har kan potentialen för en ökad användning urskiljas. En plats med en mångfald av möjliga aktiviteter har förutsättningar att bli viktiga mötesplatser mellan människor med olika bakgrund, ålder och intressen. Erfarenheter från tidigare sociotopkarteringar har visat att det brukar finnas ett tydligt samband mellan populära platser och antalet sociala värden, något som även stämmer i Visby.

Följande platser i Visby har nio sociala värden eller fler:

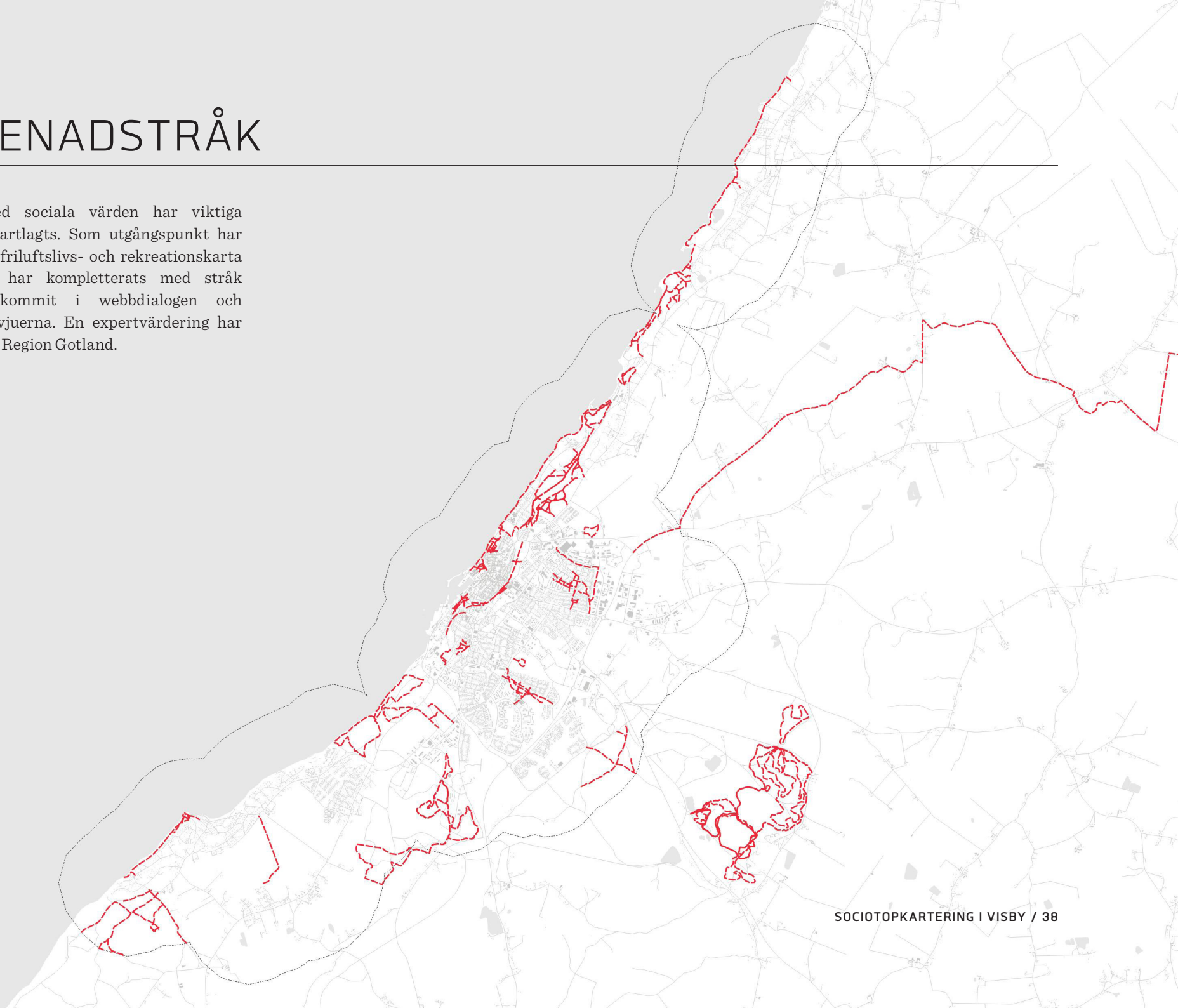
PLATS	ANTAL SOCIALA VÄRDEN	
1. Galgberget	13	Na,Vi,Pi,Le,Pr,Ut,Lu,Ku,Sp,Mö,Ev,Gr,Sk,
2. Åhsbergsska hagen	13	Na,Pi,Le,Pr,Ut,Lu,Ku,Sp,Mö,Ev,Gr,Va,Sk,
3. Södra hållarna	11	Na,Vi,Pi,Le,Pr,Ut,Lu,Sp,Mö,Gr,Va,
4. Botaniska trädgården	11	Na,Pi,Pr,Ut,Lu,Ku,Mö,Bi,Ev,Gr,Od,
5. Bingebyparken	10	Vi,Pi,Le,Pr,Ut,Sp,Mö,Bo,Lp,Gr,
6. Tallunden	10	Vi,Pi,Le,Pr,Lu,Sp,Mö,Lp,Gr,Sk,
7. Bergbetningen	10	Na,Pi,Le,Pr,Ut,Lu,Ku,Sp,Gr,Sk,
8. Krokska dungen	10	Na,Vi,Pi,Le,Pr,Lu,Ku,Sp,Gr,Sk,
9. Almedalen	10	Pi,Pr,Ut,Lu,Ku,Mö,Bi,Lp,Ev,Gr,
10. Kyrkberget	9	Na,Pi,Le,Pr,Ut,Lu,Sp,Mö,Gr,
11. Skolbetningen	9	Vi,Pi,Le,Pr,Lu,Sp,Bo,Lp,Gr,

ANTAL SOCIALA VÄRDEN

PROMENADSTRÅK

Utöver ytor med sociala värden har viktiga promenadstråk kartlagts. Som utgångspunkt har Region Gotlands friluftslivs- och rekreationskarta använts. Denna har kompletterats med stråk som har framkommit i webbdialogen och fokusgruppsintervjuerna. En expertvärdering har slutligen gjorts av Region Gotland.

NÄRHET TILL SOCIALA VÄRDEN

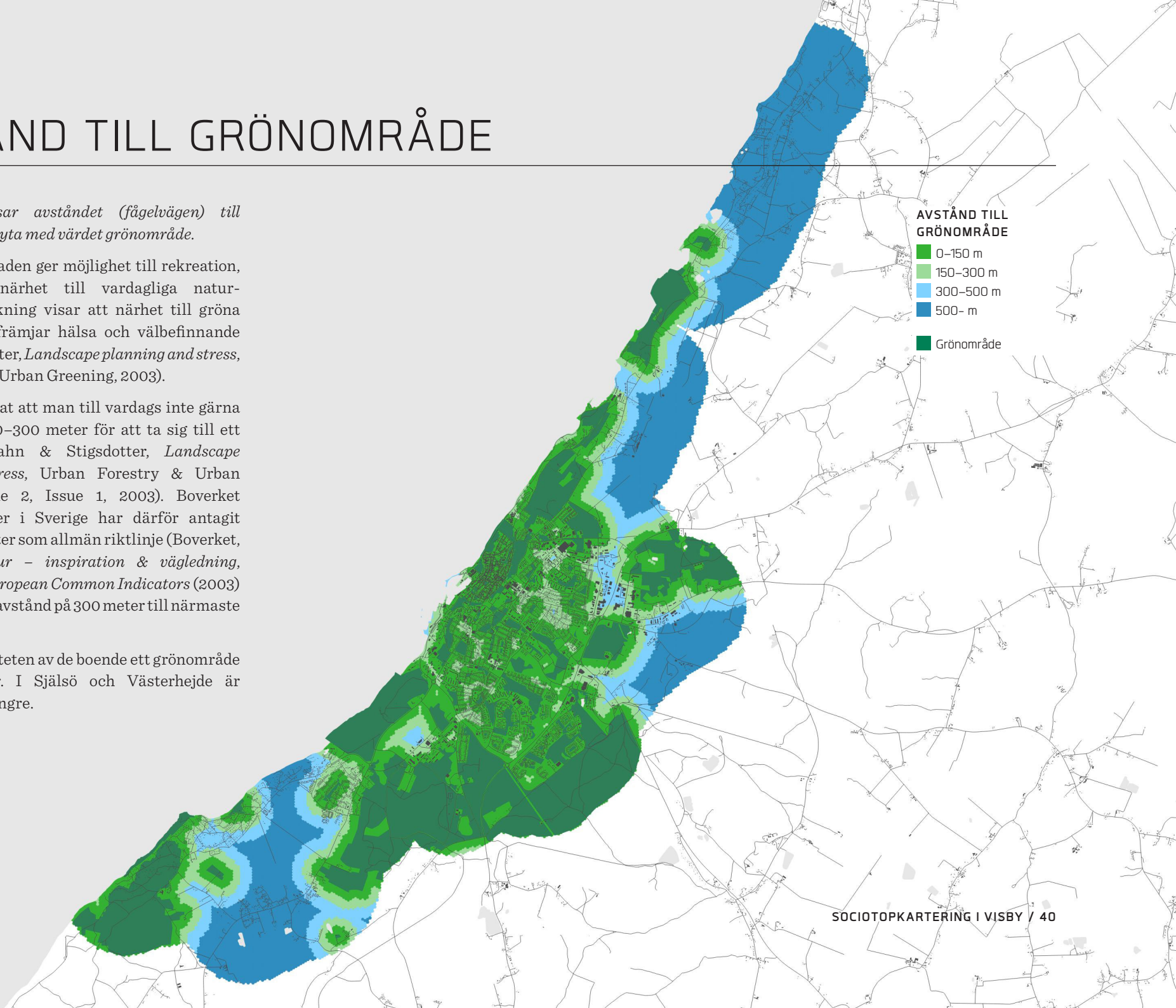
AVSTÅND TILL GRÖNOMRÅDE

Analysen redovisar avståndet (fågelvägen) till närmaste sociotopyta med värdet grönområde.

Gröna platser i staden ger möjlighet till rekreation, rofylldhet och närhet till vardagliga naturupplevelser. Forskning visar att närhet till gröna stadsrum också främjar hälsa och välbefinnande (Grahn & Stigsdotter, *Landscape planning and stress*, Urban Forestry & Urban Greening, 2003).

Forskning har visat att man till vardags inte gärna går längre än 200–300 meter för att ta sig till ett grönområde (Grahn & Stigsdotter, *Landscape planning and stress*, Urban Forestry & Urban Greening, Volume 2, Issue 1, 2003). Boverket och många städer i Sverige har därför antagit avståndet 300 meter som allmän riktlinje (Boverket, *Bostadsnära natur – inspiration & vägledning*, 2007). EU har i *European Common Indicators* (2003) föreslagit ett maxavstånd på 300 meter till närmaste offentliga plats.

I Visby når majoriteten av de boende ett grönområde inom 300 meter. I Själsö och Västerhejde är avstånden dock längre.

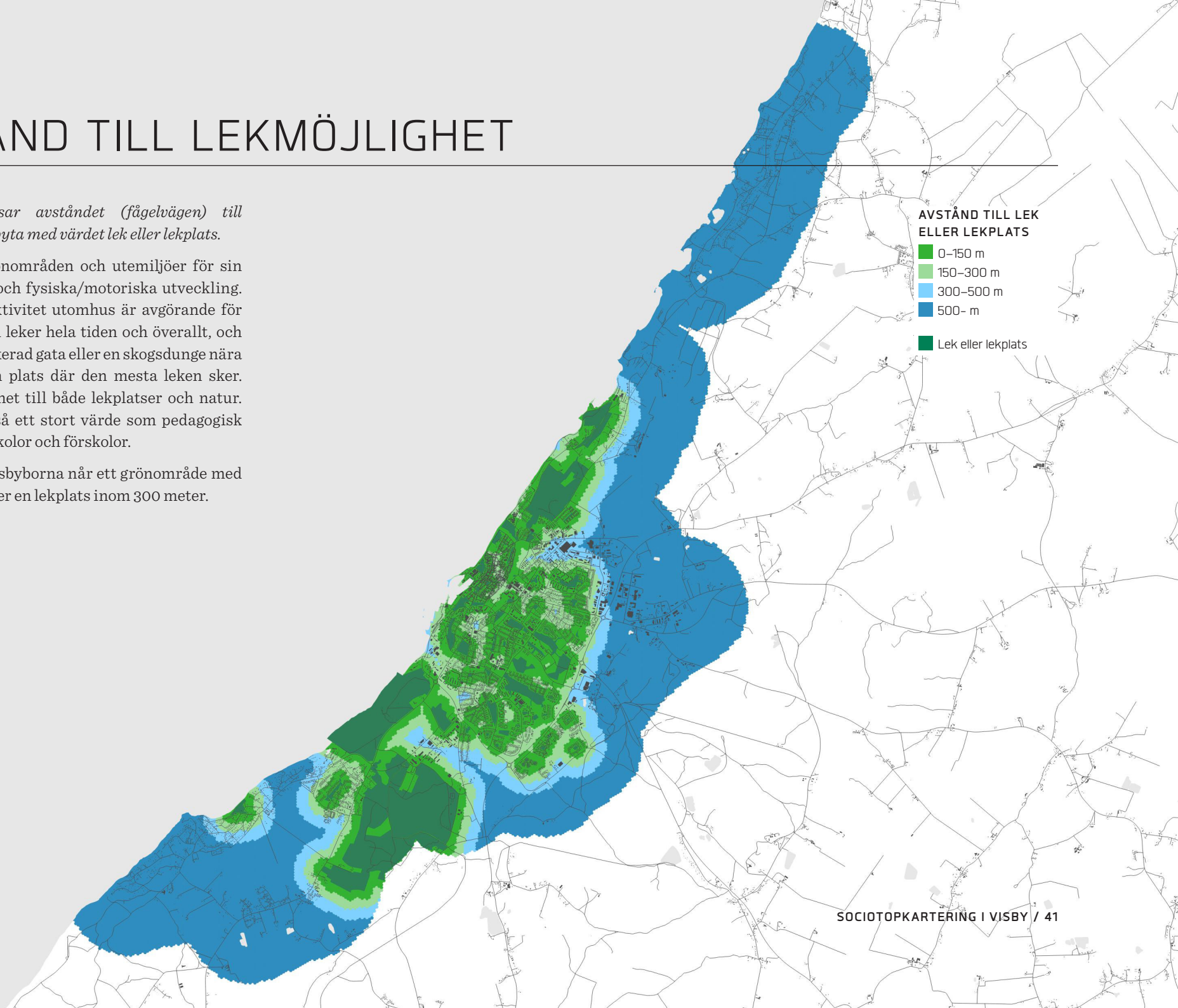

AVSTÅND TILL LEKMÖJLIGHET

Analysen redovisar avståndet (fågelvägen) till närmaste sociotopyta med värdet lek eller lekplats.

Barn behöver grönområden och utemiljöer för sin mentala, sociala och fysiska/motoriska utveckling. Lek och fysisk aktivitet utomhus är avgörande för barns hälsa. Barn leker hela tiden och överallt, och ofta kan en ofrafikerad gata eller en skogsdunge nära hemmet vara den plats där den mesta leken sker. Allra bäst är närhet till både lekplatser och natur. Naturen har också ett stort värde som pedagogisk resurs för grundskolor och förskolor.

Majoriteten av Visbyborna når ett grönområde med lekmöjligheter eller en lekplats inom 300 meter.

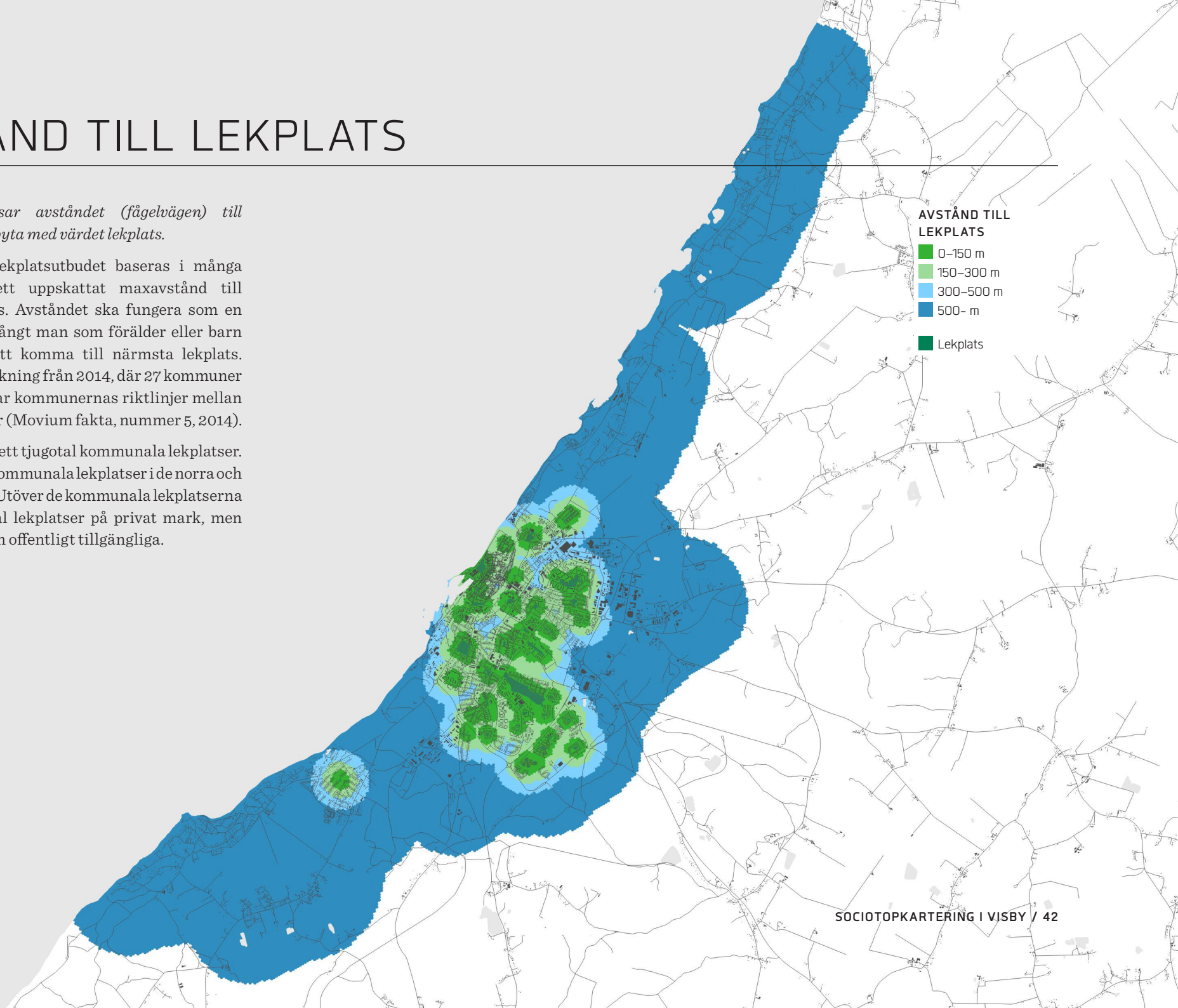

AVSTÅND TILL LEKPLATS

Analysen redovisar avståndet (fågelvägen) till närmaste sociotopyta med värdet lekplats.

Planeringen av lekplatsutbudet baseras i många kommuner på ett uppskattat maxavstånd till närmaste lekplats. Avståndet ska fungera som en riktlinje för hur långt man som förälder eller barn behöver gå för att komma till närmsta lekplats. Enligt en undersökning från 2014, där 27 kommuner tillfrågats, varierar kommunernas riktlinjer mellan 300 och 500 meter (Movium fakta, nummer 5, 2014).

I Visby finns idag ett tjugotal kommunala lekplatser. Det saknas dock kommunala lekplatser i de norra och de södra delarna. Utöver de kommunala lekplatserna finns det ett antal lekplatser på privat mark, men som uppfattas som offentligt tillgängliga.

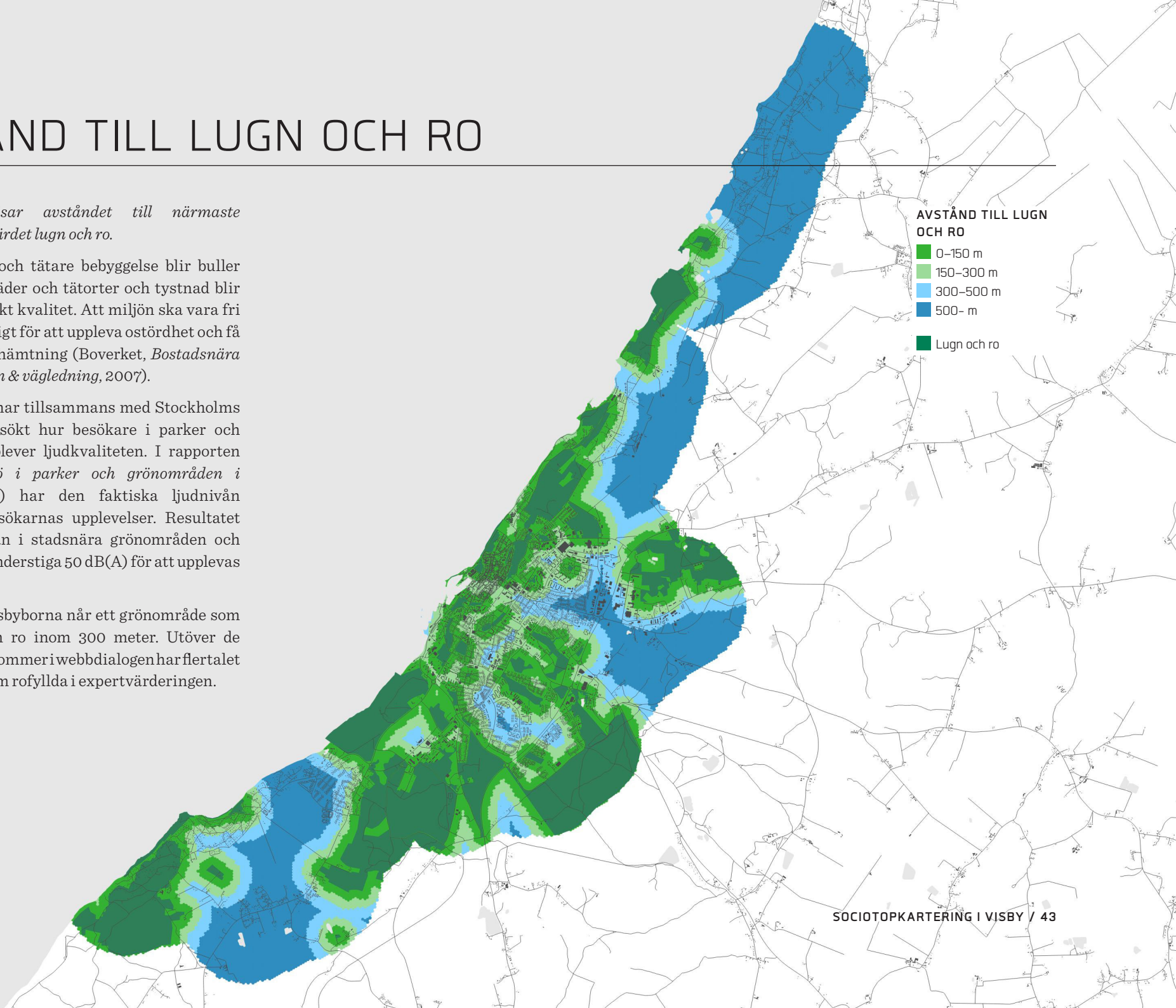
AVSTÅND TILL LUGN OCH RO

Analysen redovisar avståndet till närmaste sociotopyta med värdet lugn och ro.

Med ökad trafik och tätare bebyggelse blir buller allt vanligare i städer och tätorter och tystnad blir en alltmer eftersökt kvalitet. Att miljön ska vara fri från buller är viktigt för att uppleva ostördhet och få möjlighet till återhämtning (Boverket, *Bostadsnära natur – inspiration & vägledning*, 2007).

Stockholms stad har tillsammans med Stockholms universitet undersökt hur besökare i parker och grönområden upplever ljudkvaliteten. I rapporten *Upplevd ljudmiljö i parker och grönområden i Stockholm* (2008) har den faktiska ljudnivån jämförts med besökarnas upplevelser. Resultatet visar att ljudnivån i stadsnära grönområden och stadsparker bör understiga 50 dB(A) för att upplevas som rofyllda.

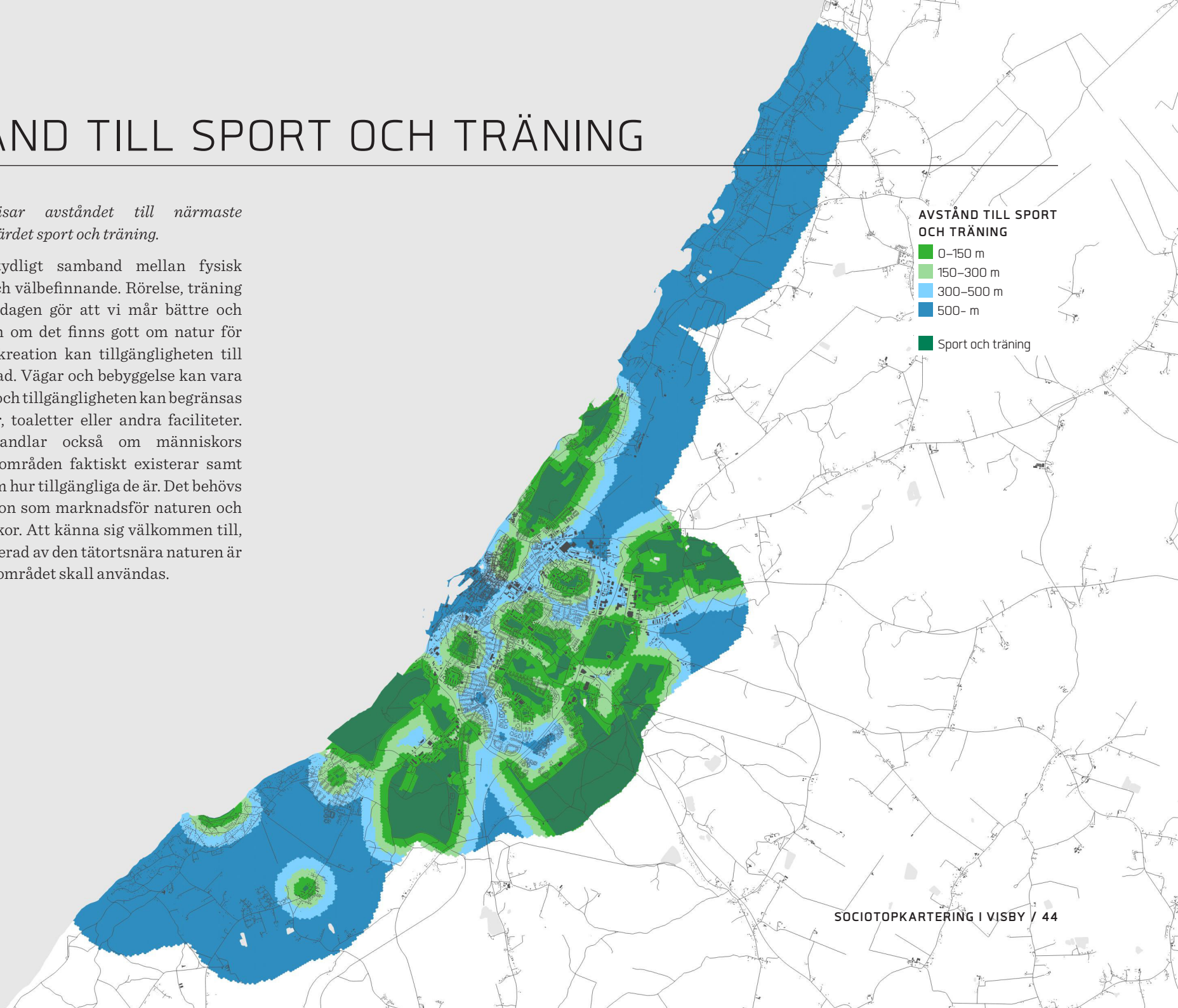
Majoriteten av Visbyborna når ett grönområde som erbjuder lugn och ro inom 300 meter. Utöver de platser som framkommer i webbdialogen har flertalet platser bedömt som rofyllda i expertvärderingen.

AVSTÅND TILL SPORT OCH TRÄNING

Analysen redovisar avståndet till närmaste sociotopyta med värdet sport och träning.

Det finns ett tydligt samband mellan fysisk aktivitet, hälsa och välbefinnande. Rörelse, träning och motion i vardagen gör att vi mår bättre och blir gladare. Även om det finns gott om natur för friluftsliv och rekreation kan tillgängligheten till den vara begränsad. Vägar och bebyggelse kan vara fysiska barriärer och tillgängligheten kan begränsas av brist på stigar, toaletter eller andra faciliteter. Tillgänglighet handlar också om människors kunskap om att områden faktiskt existerar samt föreställningar om hur tillgängliga de är. Det behövs mycket information som marknadsför naturen och lockar ut människor. Att känna sig välkommen till, lockad och stimulerad av den tätortsnära naturen är avgörande för att området skall användas.

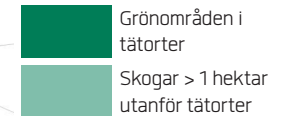

TILLGÅNG TILL GRÖNOMRÅDEN

GRÖNOMRÅDEN I TÄTORTER

Sociotopkarteringen utgår från brukarvärderingen och syftar till att hitta ytor med höga sociala värden. Den utgör därför ingen fullständig kartläggning av grönstrukturen och jämförelser mellan tätorter kan därför bli missvisande. Tillgången till grönområden analyseras därför bättre med hjälp av den kartläggningen av grönstrukturen i landets tätorter som SCB har gjort. Denna kartläggning redovisar samtliga grönområden som uppgår till minst 0,5 hektar och som är allmänt tillgängliga. Betesmark inkluderas, men inte åkermark.

Analysunderlaget kompletterats med skogar som uppgår till minst 1 hektar utanför tätorterna.

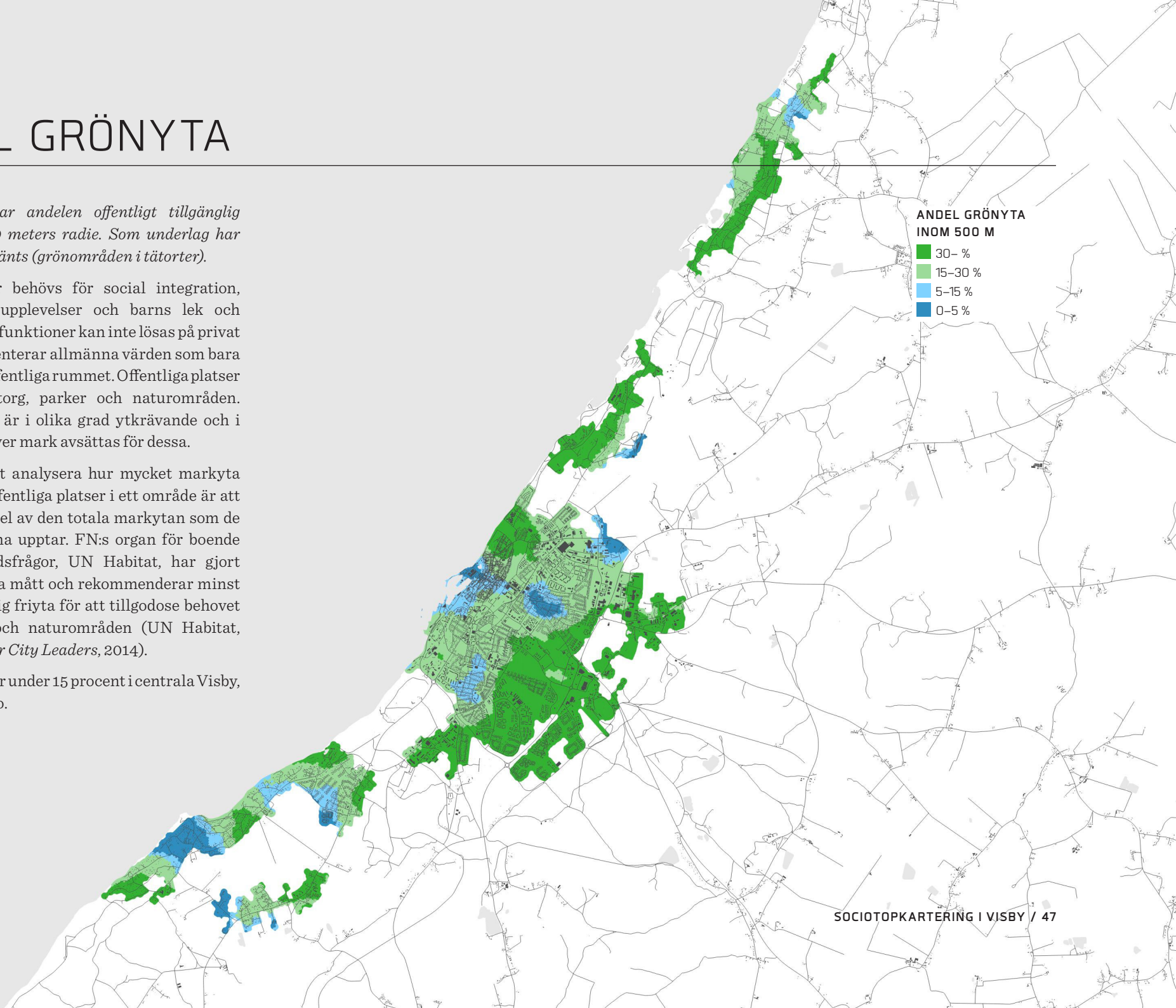
ANDEL GRÖNYTA

Analysen redovisar andelen offentligt tillgänglig grönyta inom 500 meters radie. Som underlag har data från SCB använts (grönområden i tätorter).

Offentliga platser behövs för social integration, rekreation, naturupplevelser och barns lek och utveckling. Dessa funktioner kan inte lösas på privat mark utan representerar allmänna värden som bara kan skapas i det offentliga rummet. Offentliga platser är till exempel torg, parker och naturområden. Offentliga platser är i olika grad ytkrävande och i planeringen behöver mark avsättas för dessa.

Ett enkelt sätt att analysera hur mycket markyta som avsätts för offentliga platser i ett område är att mäta hur stor andel av den totala markytan som de offentliga platserna upptar. FN:s organ för boende och stadsbyggnadsfrågor, UN Habitat, har gjort studier kring detta mått och rekommenderar minst 15 procent offentlig friyta för att tillgodose behovet av torg, parker och naturområden (UN Habitat, *Urban Planning for City Leaders*, 2014).

Andelen grönyta är under 15 procent i centrala Visby, Bingeby och Gråbo.

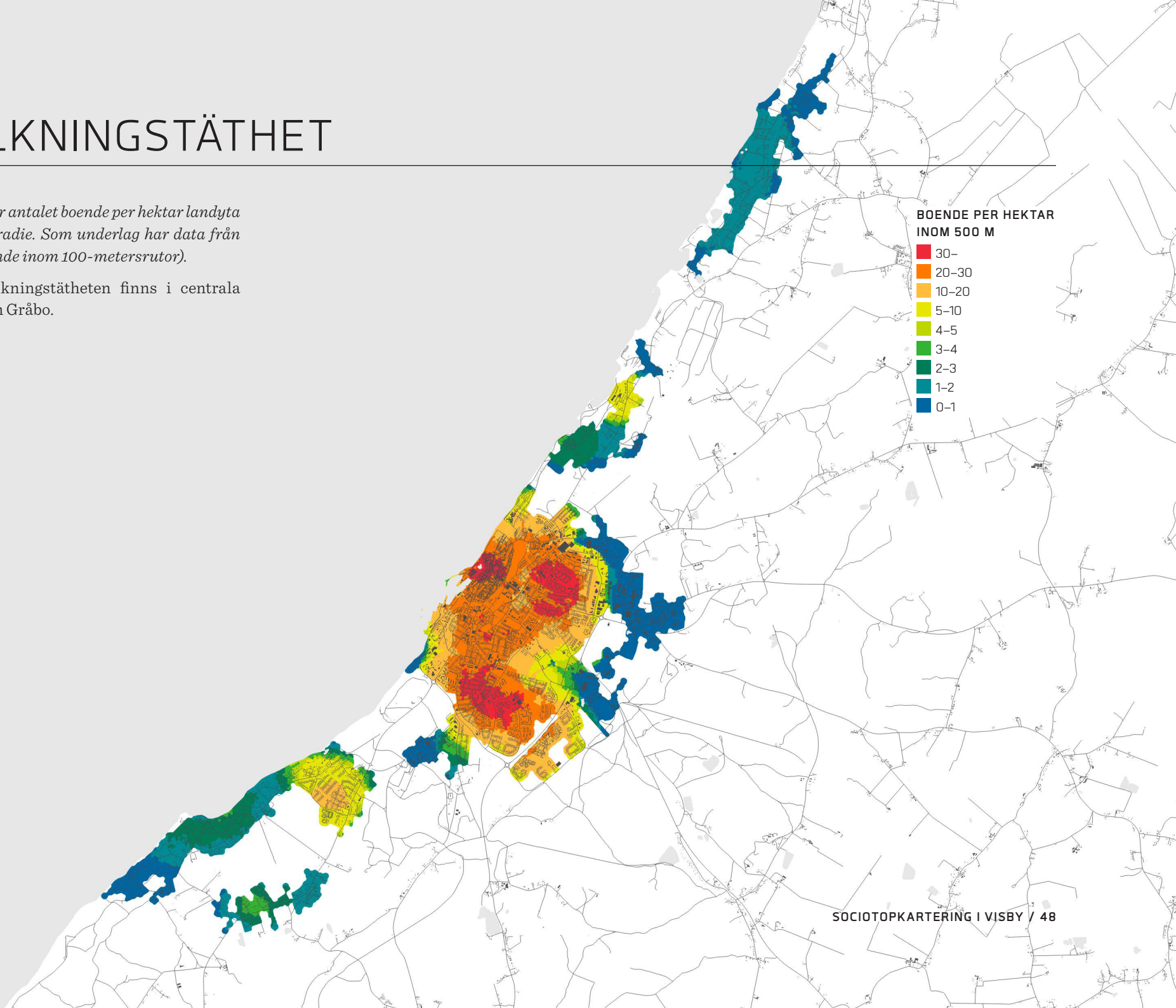
ANDEL GRÖNYTA
INOM 500 M

- 30-35 %
- 15-30 %
- 5-15 %
- 0-5 %

BEFOLKNINGSTÄTHET

Analysen redovisar antalet boende per hektar landyta inom 500 meters radie. Som underlag har data från SCB använts (boende inom 100-metersrutor).

Den högsta befolkningstätheten finns i centrala Visby, Bingeby och Gråbo.

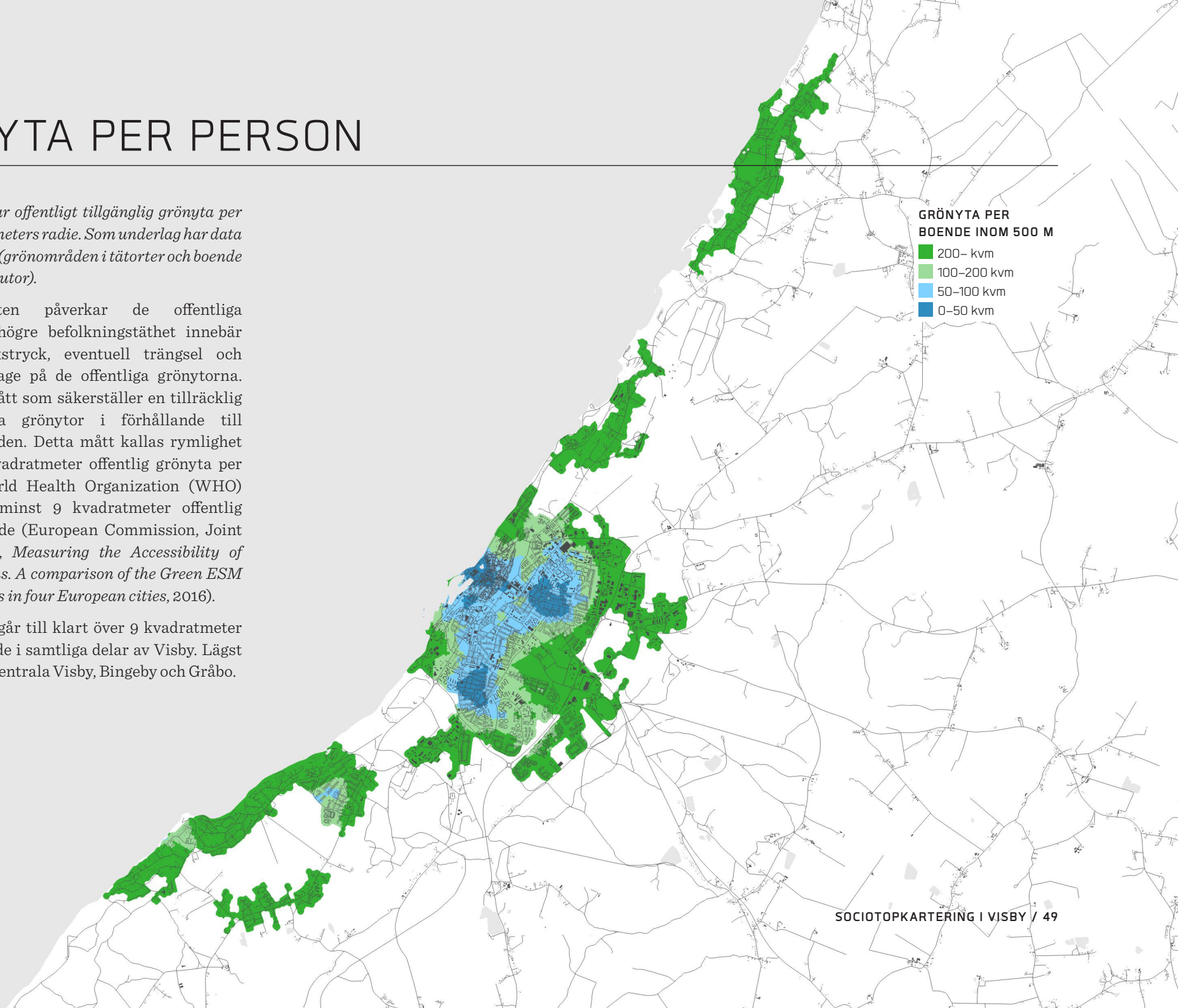

GRÖNYTA PER PERSON

Analysen redovisar offentligt tillgänglig grönyta per boende inom 500 meters radie. Som underlag har data från SCB använts (grönområden i tätorter och boende inom 100-metersrutor).

Befolkningstätheten påverkar de offentliga grönytorna. En högre befolkningstäthet innebär ett högre besöksstryck, eventuell trängsel och därmed mer slitage på de offentliga grönytorna. Det behövs ett mått som säkerställer en tillräcklig mängd offentliga grönytor i förhållande till befolkningsmängden. Detta mått kallas rymlighet och mäts som kvadratmeter offentlig grönyta per boende. The World Health Organization (WHO) rekommenderar minst 9 kvadratmeter offentlig grönyta per boende (European Commission, Joint Research Centre, *Measuring the Accessibility of Urban Green Areas. A comparison of the Green ESM with other datasets in four European cities*, 2016).

Rymligheten uppgår till klart över 9 kvadratmeter grönyta per boende i samtliga delar av Visby. Lägst är rymligheten i centrala Visby, Bingeby och Gråbo.

JÄMFÖRELSE MELLAN GOTLANDS TÄTORTER

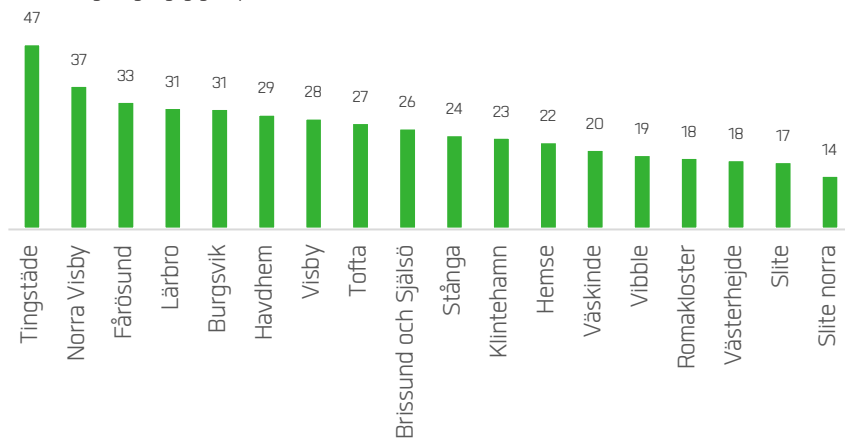
Diagrammen nedan redovisar andel grönyta respektive grönyta per person inom Gotlands tätorter. Endast permanentboende inkluderas (statistik för fritidsboende saknas). I tätorter med många fritidsboende är mängden grönyta per person under sommarhalvåret därför mindre än vad diagrammet visar. Katthammarsvik klassades inte som en tätort 2015 när SCB gjorde karteringen och Katthammarsvik saknas därför i diagrammen.

Både andelen grönyta och grönyta per person varierar stort. Befolkningstätheten i tätorterna påverkar tydligt mängden grönyta per person. Visby har till exempel en relativt stor andel

grönyta jämfört med andra tätorter, men den höga befolkningstätheten medför att mängden grönyta per person blir liten. Det ska dock sägas att mängden grönyta per person på intet sätt är låg i Visby. The World Health Organization (WHO) rekommenderar minst 9 kvadratmeter offentlig grönyta per boende, vilket uppfylls med god marginal i Visby.

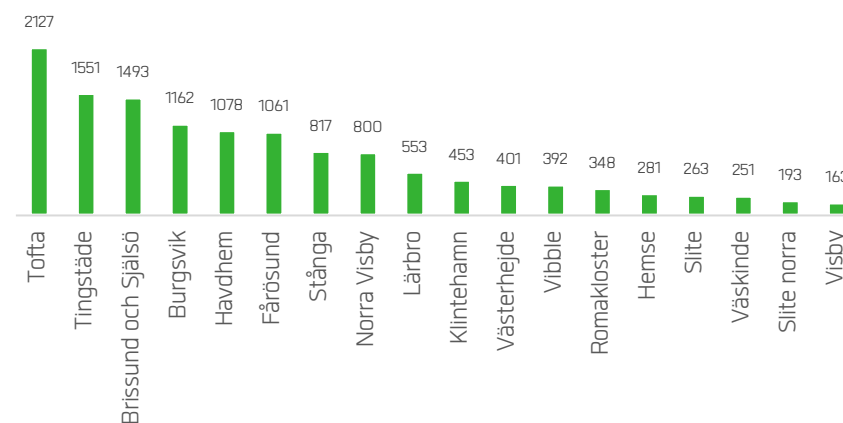
ANDEL GRÖNYTA

Andel offentligt tillgänglig grönyta i Gotlands tätorter (%)

GRÖNYTA PER PERSON

Offentligt tillgänglig grönyta per boende i Gotlands tätorter (kvm)

UPPLEVD TILLGÅNG OCH NÖJDHET

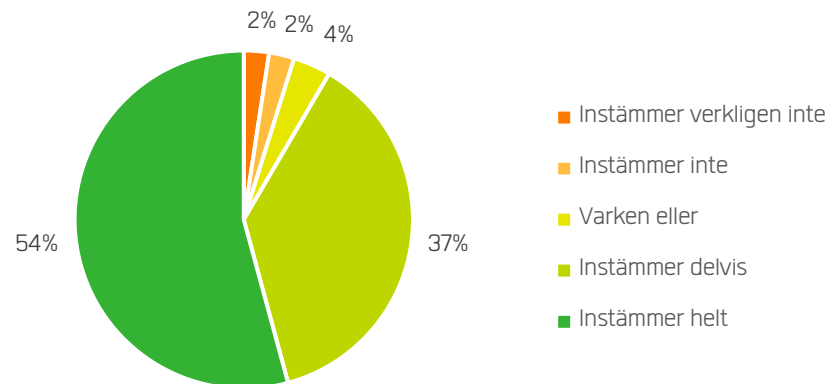
I webbdialogen fanns det utöver att markera platser även möjlighet att svara på två påståenden:

- Jag upplever god tillgång på grönområden i min närhet (83 svarande)
- Jag är nöjd med parkerna och grönområdena där jag bor (91 svarande)

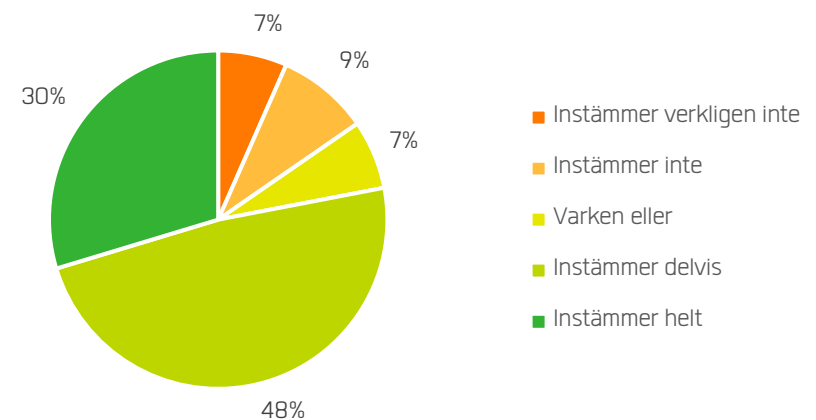
En klar majoritet (91 procent) av de svarande i Visby upplever en god tillgång på grönområden. Endast fyra procent av de svarande instämmer inte i detta påstående.

78 procent av de svarande är nöjda med parkerna och grönområdena, medan 26 procent inte är det.

Man kan tolka dessa svar som att tillgången på grönområden i Visby är god, men att det kan finnas ett behov av att utveckla grönområdena ytterligare för att göra dem mer attraktiva.

Svar på påståendet: Jag upplever god tillgång på grönområden i min närhet

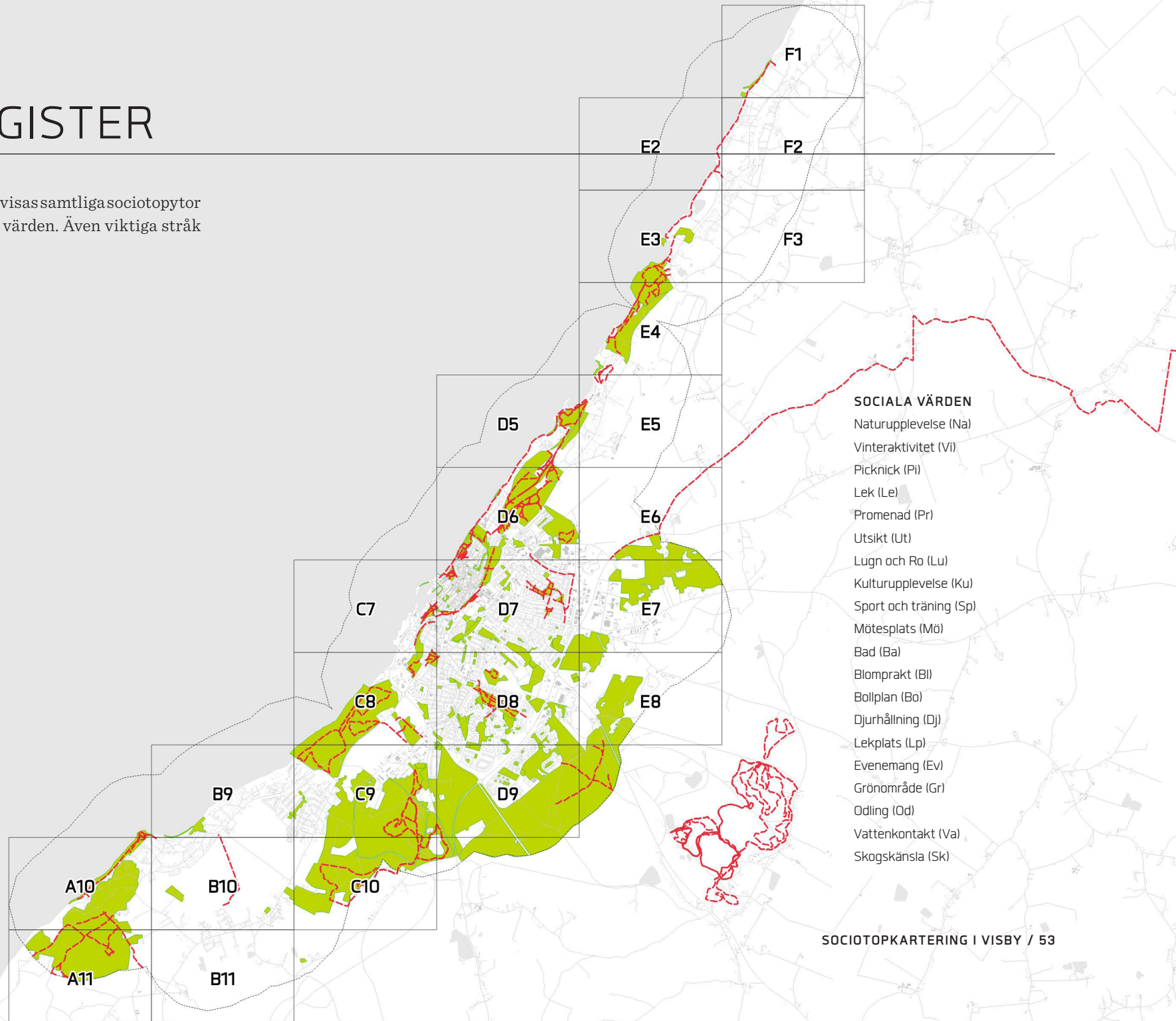

Jag är nöjd med parkerna och grönområdena där jag bor

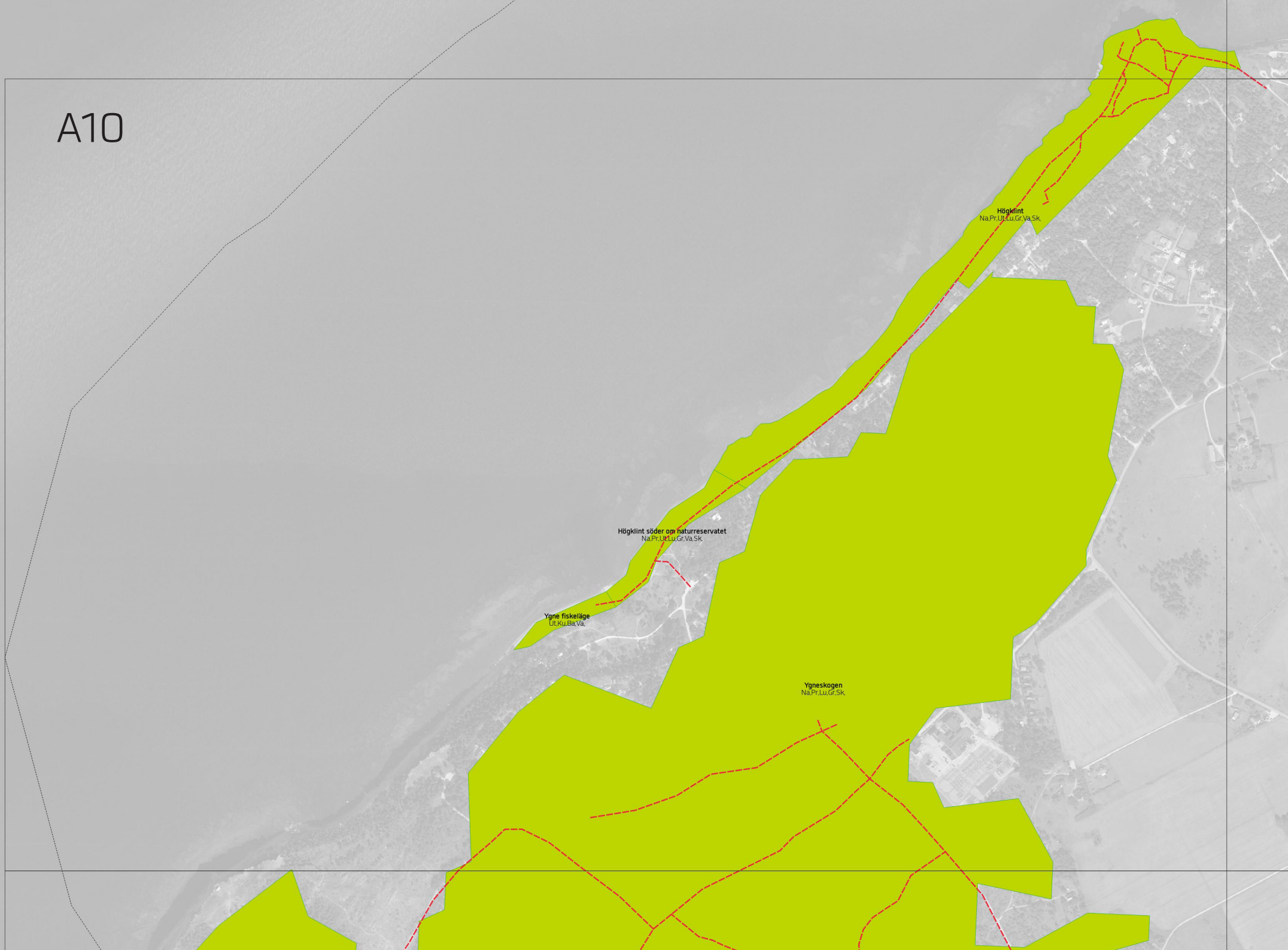
REGISTER

KARTREGISTER

På sidorna som följer redovisas samtliga sociotopytor i Visby, inklusive sociala värden. Även viktiga stråk redovisas.

A10

Högklint
Na, Pr, Ut, Lu, Gr, Va, Sk

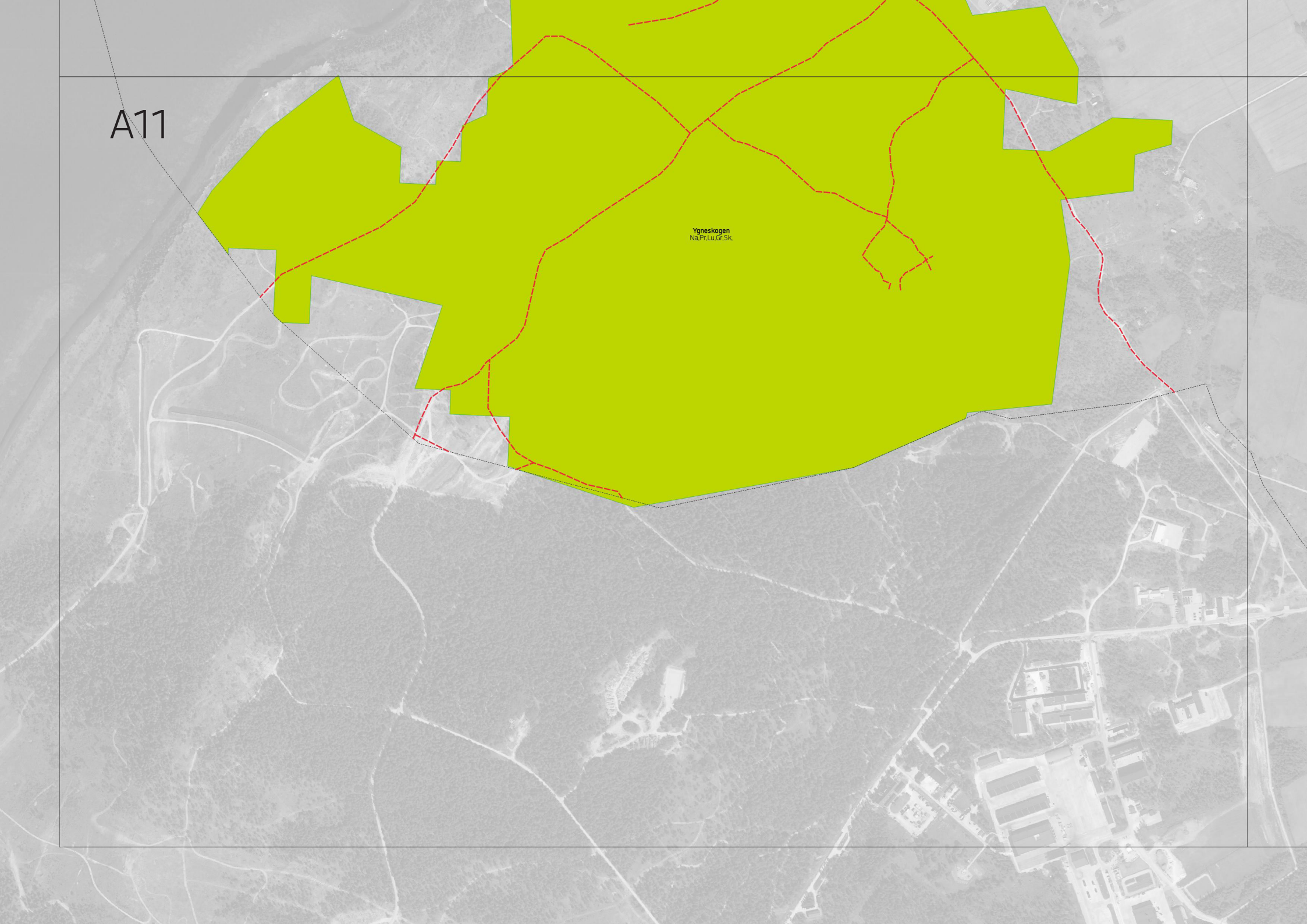
Högklint söder om naturreservatet
Na, Pr, Ut, Lu, Gr, Va, Sk

Ygne fiskeläge
Ut, Ku, Ba, Va

Ygneskogen
Na, Pr, Lu, Gr, Sk

A11

Ygneskogen
Na.Pr.Lu.Gr.Sk

B9

Södra höllarna

Grönytan vid Garvaregatan
Vi, Le, Gr.

Grönytan vid förskolan Torpet
Le, Gr.

Fridhem
Na, Le, Ut, Lu, Ku, Gr, Va.

Fridhems strand
Na, Fi, Ut, Lu, Sp, Ba, Va.

Högkint

Högkint

Fridhems strand
Na,Pl,Ut,Lu,Sp,Ba,Va.

Fridhem
Na,Le,Ut,Lu,Ku,Gr,Va.

B10

Kuse änge
Pl,U,Gr.

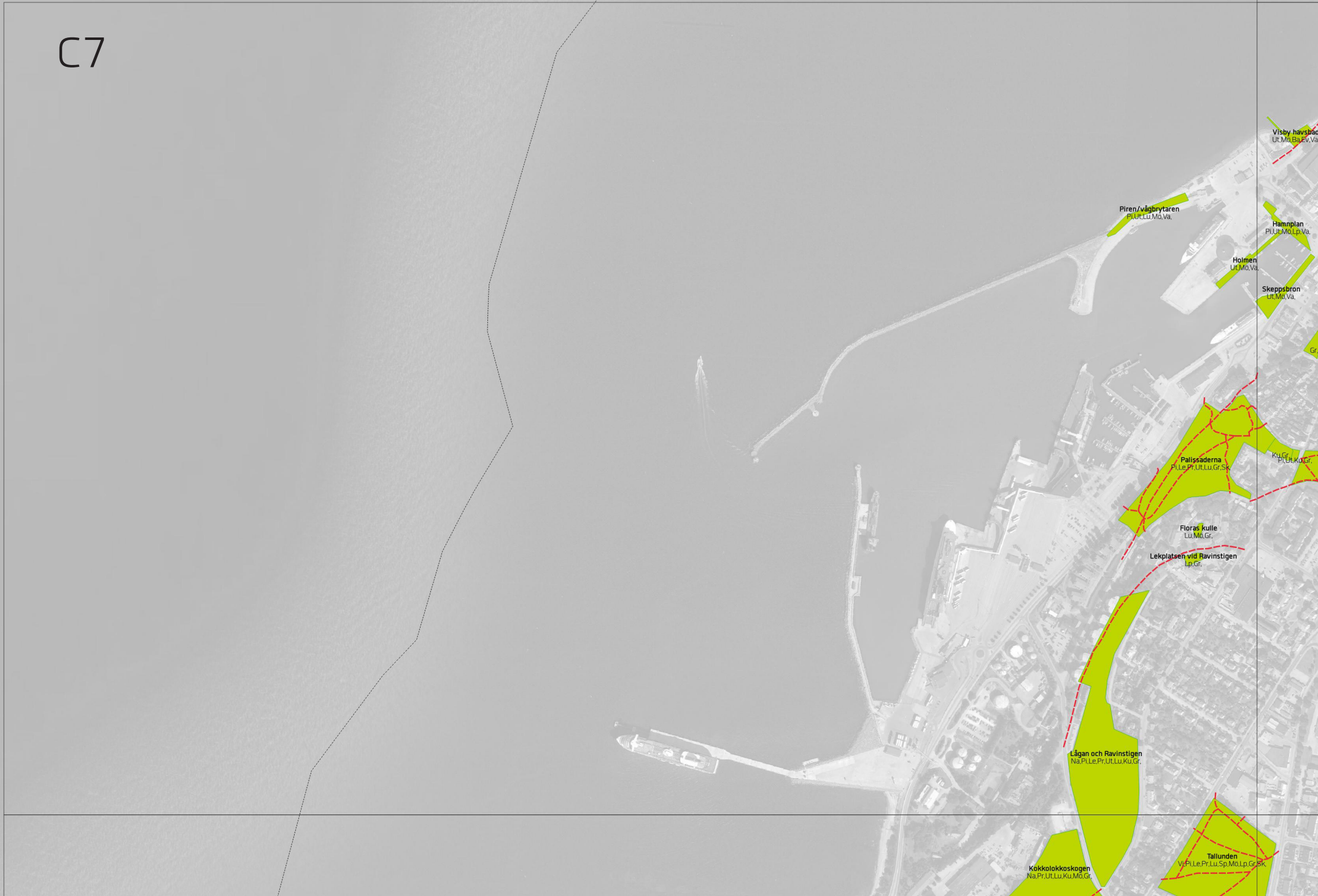
Västerhejde IP
Sp,Bo.

Skogen öster om Vibble
Pl,Le,Pl,Lu,Mo,Gr,Sk.

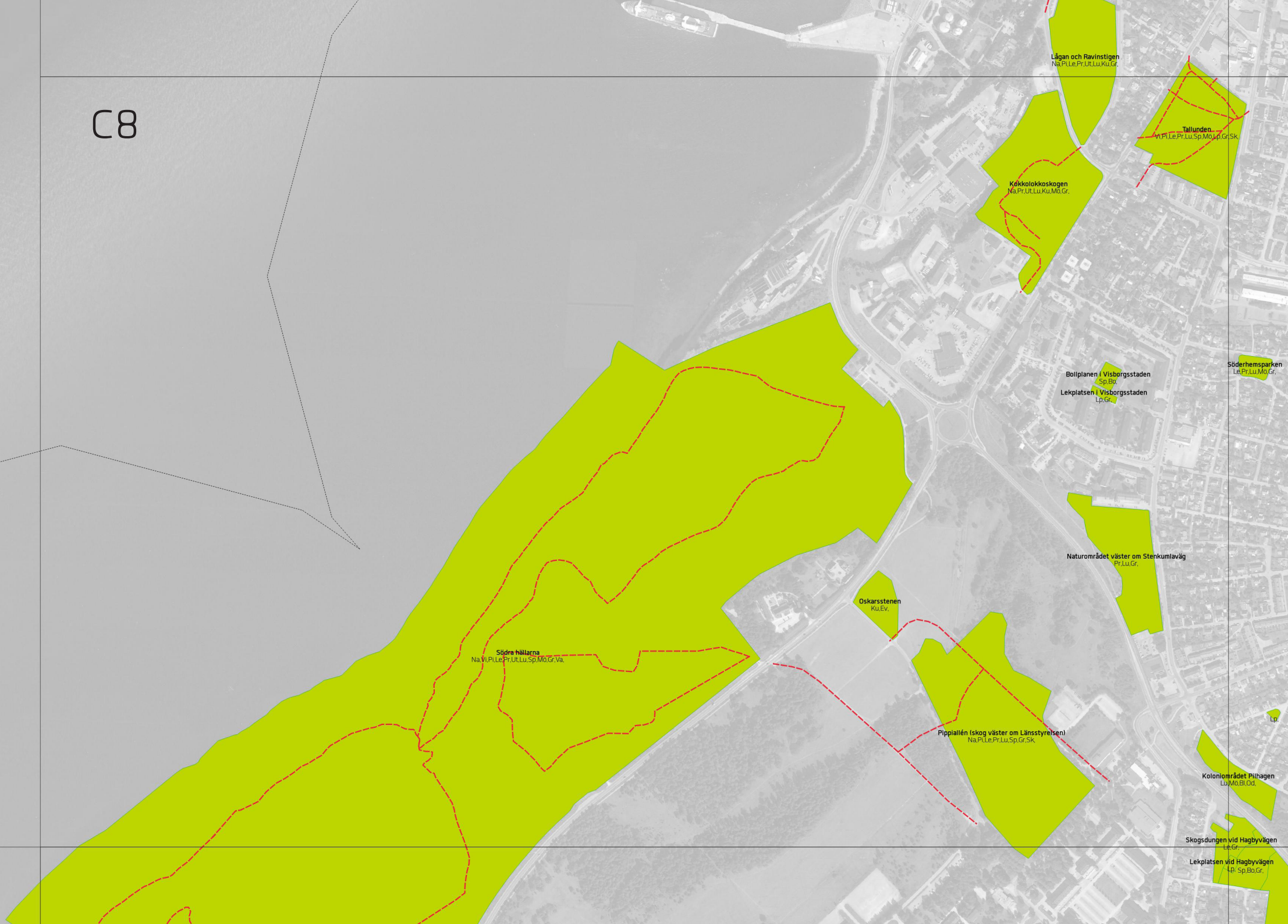
B11

C7

C8

Lågan och Ravinstigen
Na.Pi.Le.Pr.Ut.Lu.Ku.Gr.

Tallunden
Vi.Pi.Le.Pr.Lu.Sp.Mö.Lp.Gr.Sk

Kökkolokskoggen
Na.Pr.Ut.Lu.Ku.Mö.Gr.

Bollplanen i Visborgsstadens
Sp.Bo.
Lekplatsen i Visborgsstadens
Lp.Gr.

Söderhemsparken
Le.Pr.Lu.Mö.Gr.

Naturområdet väster om Stenklavväg
Pr.Lu.Gr.

Oskarsstenen
Ku.Ev.

Södra hällarna
Na.Vi.Pi.Le.Pr.Ut.Lu.Sp.Mö.Gr.Va.

Pippiallén (skog väster om Länsstyrelsen)
Na.Pi.Le.Pr.Lu.Sp.Gr.Sk

Koloniområdet Pilhagen
Lu.Mö.Bi.Od

Skogsdungen vid Hagbyvägen
Le.Gr.

Lekplatsen vid Hagbyvägen
Lp.Sp.Bo.Gr.

C9

Södra hällarna
Na,Vi,Pl,Le,Pr,Ut,Lu,Sp,Mö,Gr,Va.

Pippialén (skog väster om Länsstyrelsen)
Na,Pl,Le,Pr,Lu,Sp,Gr,Sk.

Kolonområdet Pihagen
Lu,Mö,Bl,Öd.

Skogsdungen vid Hagbyvägen
Le,Gr.

Lekplatsen vid Hagbyvägen
Le,Sp,Bo,Gr.

Visborgsvallen
Sp,Bo.

Bollplanerna vid Västerhejdes Langs väg
Sp,Bo.

P18-området norra delen
Pr,Lu,Sp,Gr,Sk.

Skogen bakom Djuplunda
Na,Pl,Pr,Lu,Gr,Sk.

Bollplanen vid Krohns väg
Sp,Bo.

Lekplatsen vid Krohns väg
Le,Gr.

Grönytan vid Garvaregatan
Vi,Le,Gr.

Le,Gr.

Skogen öster om Vibble
Pl,Le,Pr,Lu,Mö,Gr,Sk.

P18-området södra delen
Na,Le,Pr,Lu,Sp,Gr,Sk.

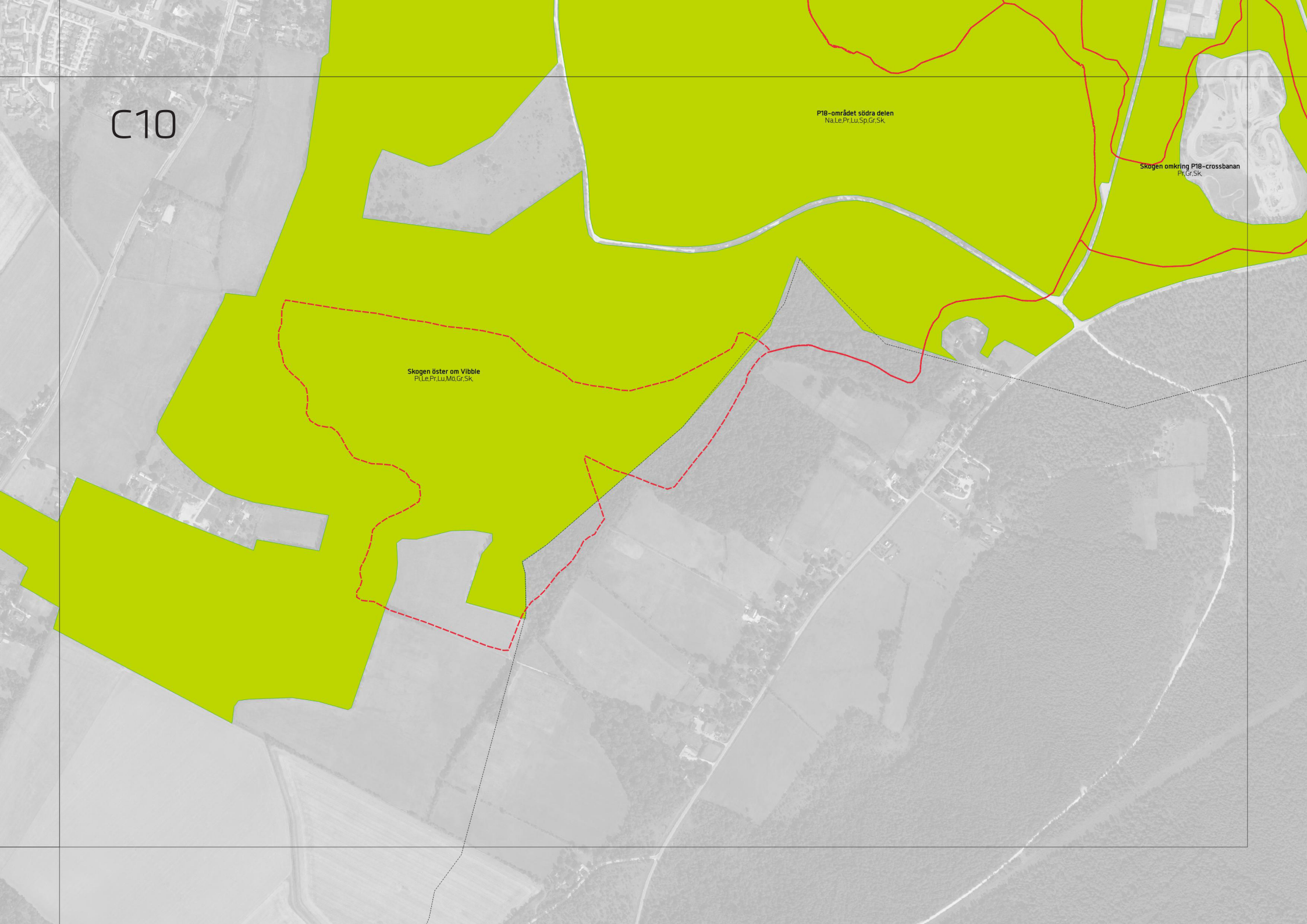
Skogen omkring P18-crossbanan
Pr,Gr,Sk.

C10

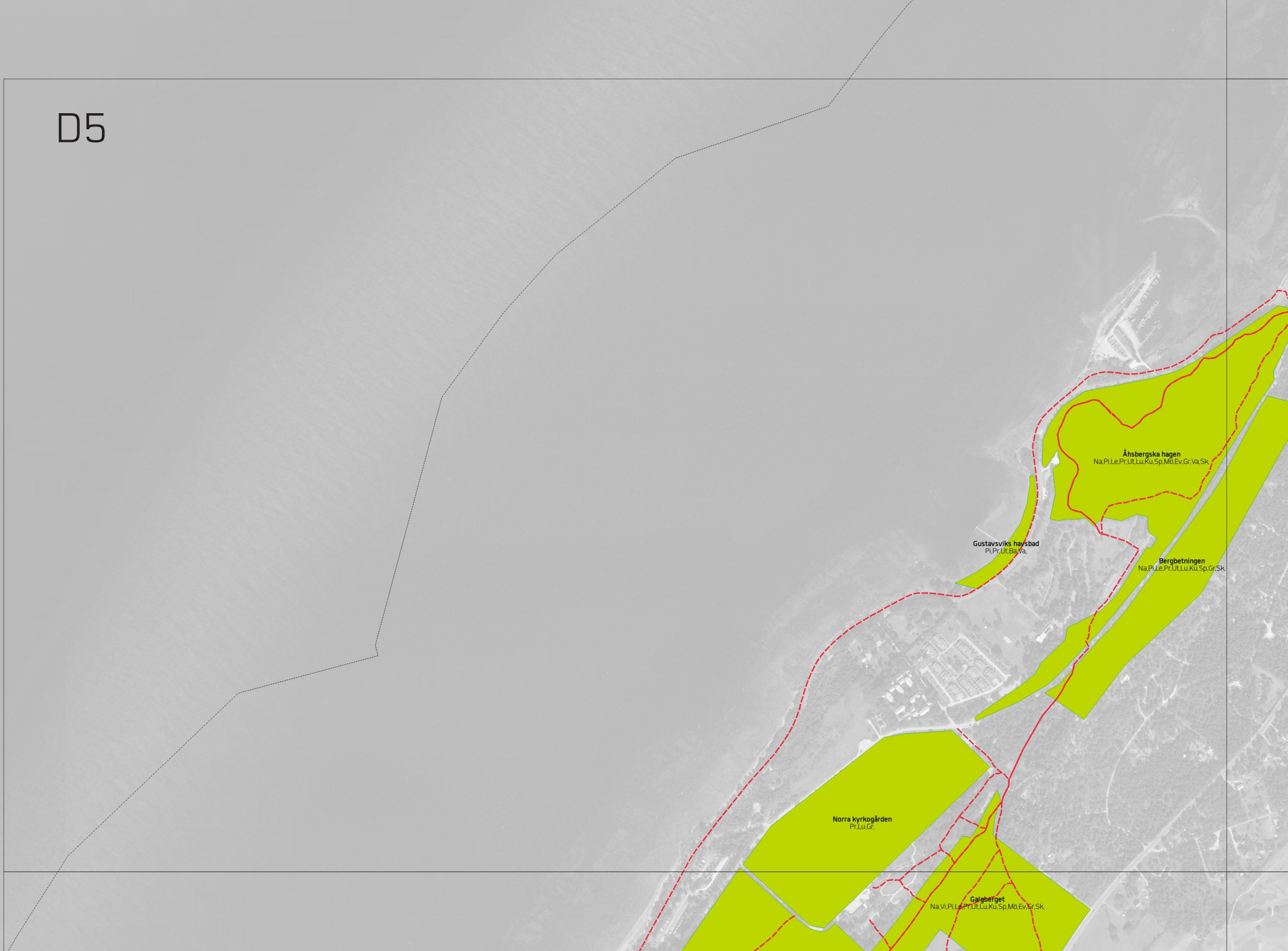
P18-området södra delen
Na,Le,Pr,Lu,Sp,Gr,Sk

Skogen omkring P18-crossbanan
Pr,Gr,Sk

Skogen öster om Vibble
Pi,Le,Pr,Lu,Mo,Gr,Sk

D5

Åsbergsska hagen
Na, Pi, Le, Pr, Ut, Lu, Ku, Sp, M, G, Ev, Gr, Va, Sk

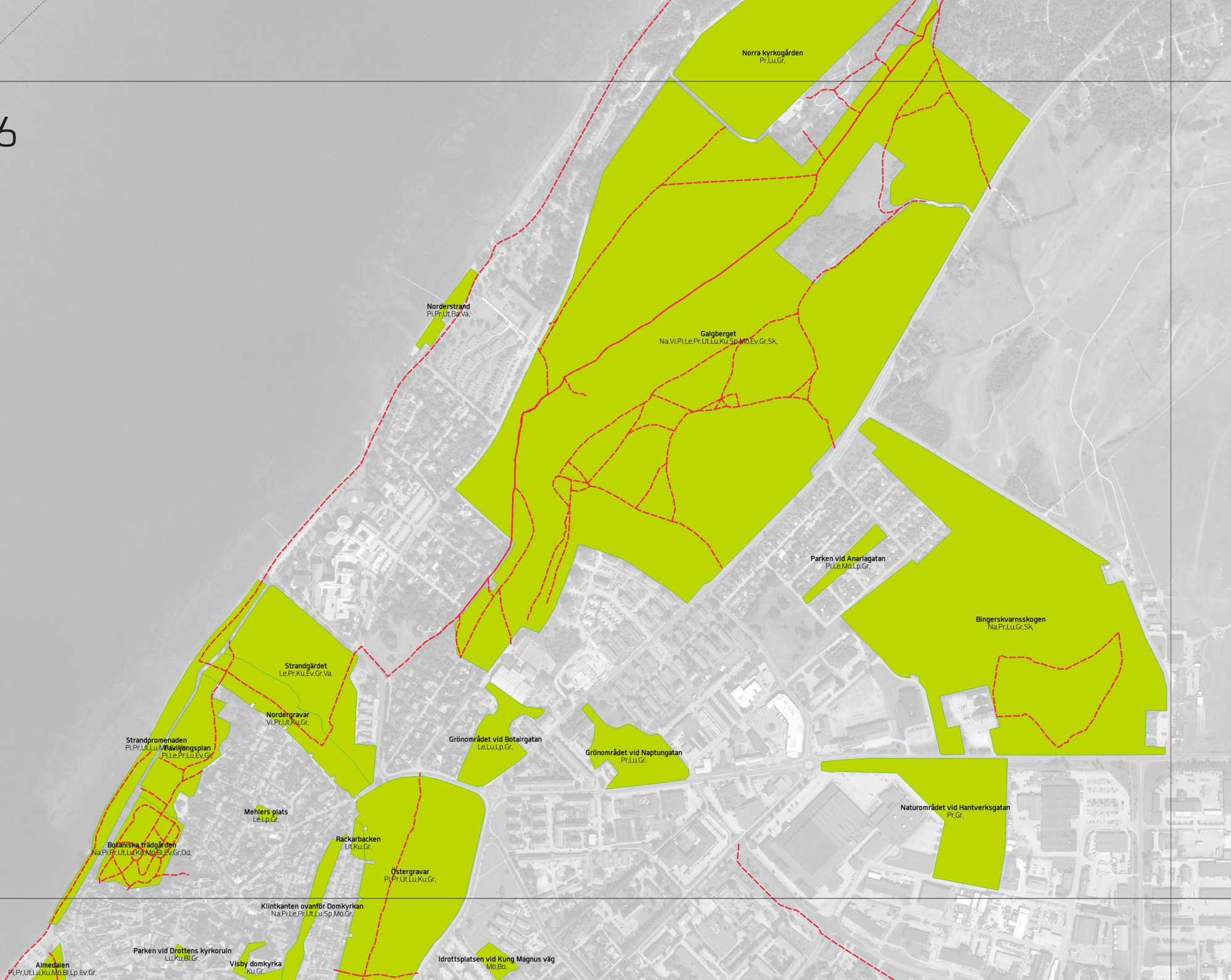
Gustavsviks havsbad
Pi, Pr, Ut, Bg, Va

Bergbetningen
Na, Pi, Le, Pr, Ut, Lu, Ku, Sp, Gr, Sk

Norra kyrkogården
Pr, Lu, Gr

Galgberget
Na, Vi, Pi, Le, Pr, Ut, Lu, Ku, Sp, M, G, Ev, Gr, Sk

D6

D7

D8

D9

Koloniområdet Pilhagen
Lu, Mo, Bl, Od

Skogen väster om Styrmansgatan
Le, Pr, Gr, Sk

Gråboskogen
Pr, Gr, Sk

Lekplatsen vid Jungmansgatan
Lp, Gr

Gräsytan vid Jungmansgatan
Gr

Skogsdungen mellan Korgmakargatan och Kakelugngata
Gr

Skogsdungen vid Norra Glasmästargatan
Gr

Skogsdungen vid Hagbyvägen
Le, Gr

Lekplatsen vid Hagbyvägen
Lp, Sp, Bo, Gr

Lekplatsen vid Blomstervägen
Lp, Gr

Skeppslunden
Vi, Pl, Le, Lu, Mo, Bo, Gr

Skogen vid Jungmansgatan
Gr

Terra Nova torg
Le, Lp, Gr

Gräsytan vid Blåsippsvägen/Vitsippsvägen
Gr

Grönytan vid Anemonvägen
Le, Gr

Parken vid Terra Novaskolan
Pl, Le, Lp, Gr

Äventyrsskogen vid Terra Novaskolan
Pl, Pr, Gr, Sk

Skogsdungen vid Kattelgatan
Le, Lp, Gr

Gräsytan vid Kattelgatan
Bo, Gr

Pulkabacken vid Terra Novaskolan
Vi, Bo, Gr

Skogen i Terra Nova
Pr, Lu, Gr, Sk

Lekplatsen vid Norra Skräddargården
Lp, Gr

Lekplatsen vid Lilla Skräddargården
Lp

Lekplatsen vid Östra Skräddargården
Lp, Gr

Lekplatsen vid Västra Skräddargården
Lp, Gr

Lekplatsen vid Södra Skräddargården
Lp, Gr

Gräsytan vid Skräddargatan
Gr

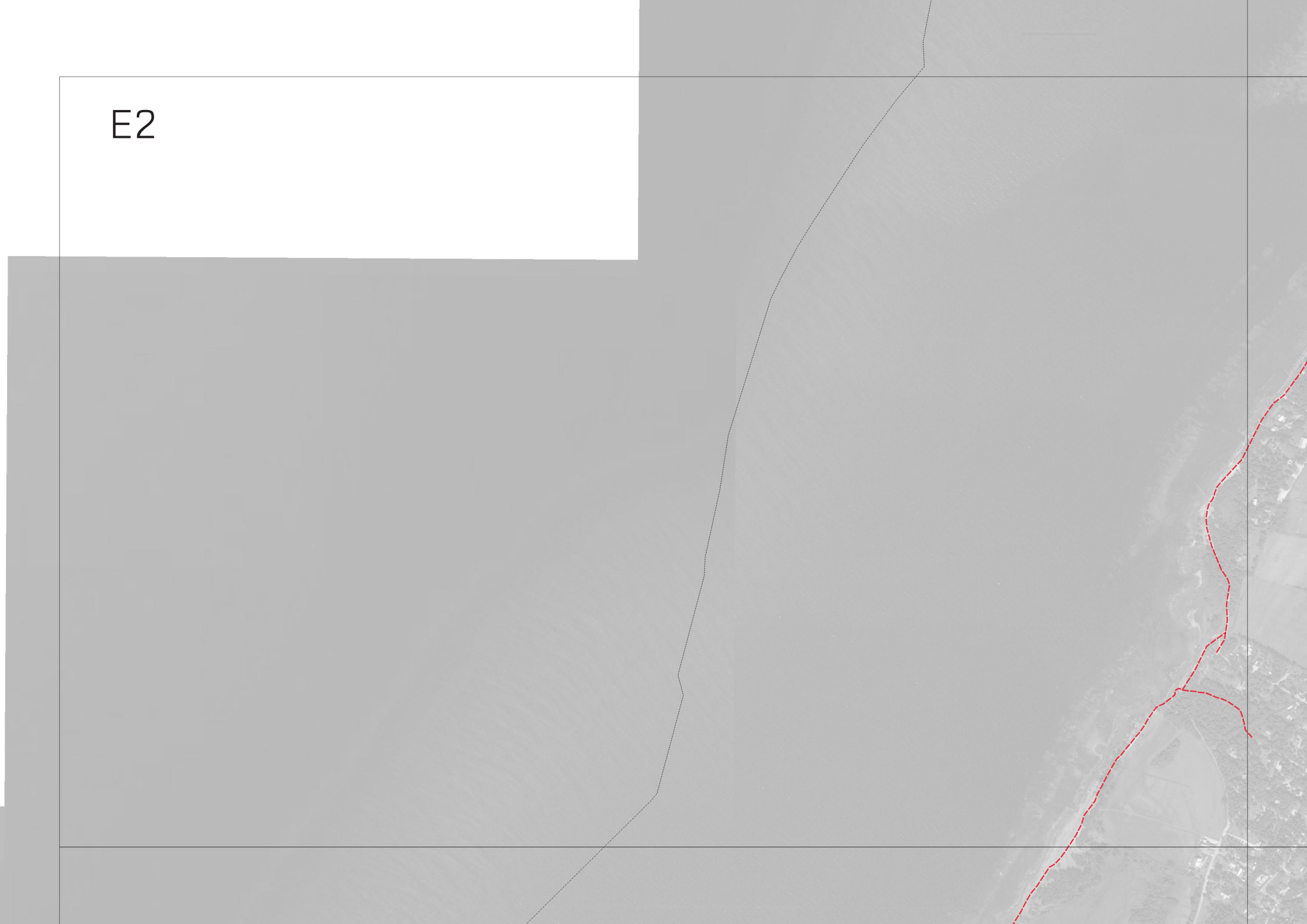
Skogen bakom Djuplunda
Na, Pl, Pr, Lu, Gr, Sk

Naturområdet bortom Terra Nova
Na, Pr, Lu, Sp, Gr, Sk

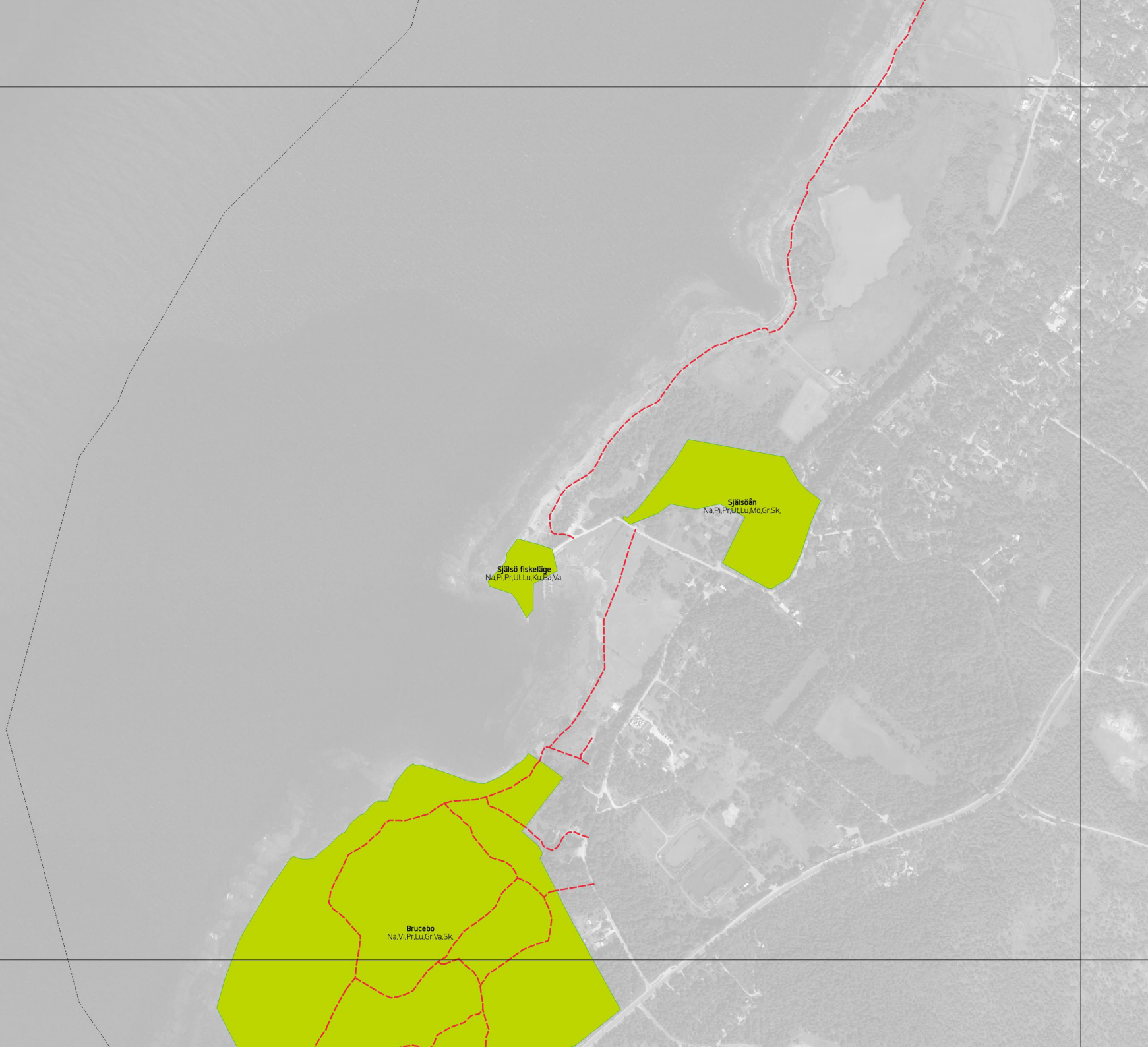
Skogen omkring P16-krossbanan
Pr, Gr, Sk

Skogen omkring Langs hage
Pr, Gr, Sk

E2

E3

E4

Brucebo
Na.Vi.Pr.Lu.Gr.Va.Sk

Naturområdet mellan Snäckviken och Brucebo
Na.Pr.U.Lu.Gr.Sk

Snäck
Pr.Ut.Ed.Va

E5

Snäck
Pl,Ut,Ba,Va

Åhsbergiska hagen

Bergbetningen
Na,Pl,Le,Pr,Ut,LU,KU,Sp,Gr,Sk

E6

Österbyskogen
Ff, Lf, Sp, Gr, Sk

E7

Österbyskogen
Pr.Lu.Sp.Gr.Sk

Rävåhagen
Na.Pr.Sp.Gr.Sk

Rävågen
Na.Pr.Sp.Gr.Sk

E8

Rävågen
Bo.

Rävågen
Bo.

Stadshågen
Na.Pr.Sp.

Naturområdet bortom Terra Nova
Na.Pr.Lu.Sp.Gr.Sk

F1

Brissunds badplats
Na,Pl,Pr,Ut,Es,Va.

Brissunds fiskeläge
Ut,Ku,Va.

Brissunds fiskeläge
UTKuVa

F2

F3

